

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023

Møteinnkalling

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023

Møtedato: 06.06.2023 kl. 09:30

Møtested: Bispedømmekontoret i Kristiansand

Arkivsak: 19/04402

Mulige forfall meldes snarest til Grethe Ruud Hansen, gh563@kirken.no.

KRISTIANSAND S, 30.05.2023

Per Gunnar Pedersen
Leder

Grethe Ruud Hansen
Sekretær

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023

Møteinnkalling

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023

Møtedato: 06.06.2023 kl. 09:30 – 15:30
 Møtested: Bispedømmekontoret i Kristiansand
 Arkivsak: 19/04402

Velkommen til bispedømmerådsmøte på bispedømmekontoret. Møtet starter kl. 09:30 og varer til ca. 15:30. Følgende saker behandles for lukkede dører: 33/23 – 35/23.

Fungerende biskop Fred Henry Berg innleder selve møtet med en liten andakt.

Eventuelt forfall må meldes snarest på Torun Gitmark tg449@kirken.no. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed fra møtesekretær.

SAKSLISTE		
Godkjenning av innkalling og saksliste		
32/23	19/04402-207	Innkalling og saksliste
Godkjenning av protokoll		
33/23	19/04402-235	Protokoll - Møte i Agder og Telemark bispedømmeråd 12.04.2023 - Unntatt etter offentlighetsloven Offl. § 25 første ledd
Tilsettingssaker		
34/23	23/01640-8	Tilsetting sokneprest i Arendal prosti med Trefoldighet sokn som tjenestested - Unntatt etter offentlighetsloven Offl. § 25 første ledd
35/23	23/01498-7	Tilsetting sokneprest i Arendal prosti med Barbu sokn som tjenestested - Unntatt etter offentlighetsloven Offl. § 25 første ledd
Saker til behandling		
36/23	22/03224-11	Økonomirapport pr. 31.03.23
37/23	23/01568-2	Høring liturgi askeonsdag
38/23	20/03363-46	Kirkelig organisering - status etter behandling i Kirkerådet 24. mai frem mot Kirkemøtet i august.
39/23	21/02933-3	Status på kommunikasjonsarbeidet
40/23	18/01713-45	Eventuelt 06.06.23
Referat- og orienteringssaker		
41/23	19/04887-91	Orienteringssaker 06.06.23
42/23	19/04887-92	Referatsaker 06.06.23

Kristiansand, 30.05.2023

Per Gunnar Pedersen
leder

Aslak Wegge
stiftsdirektør

Dette punktet på sakslisten er unntatt offentlighet.

Dette punktet på sakslisten er unntatt offentlighet.

Dette punktet på sakslisten er unntatt offentlighet.

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Aslak Wegge	112	22/03224-11	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
36/23	Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023	06.06.2023

Økonomirapport pr. 31.03.23

Vedlegg:

Regnskap Agder og Telemark 03.2023

Saksorientering

Regnskapsrapport for Agder og Telemark bispedømmeråd pr. 31.03.23 legges fram for bispedømmerådet til orientering. Regnskapet pr. 31.03.23 viser et merforbruk på drift på kr. 255.000.- (0,7%)

Budsjettet er laget ut fra tildelt ramme for 2023 – jfr. endelig tildelingsbrev av 27.01.2023.

250 Agder og Telemark bispedømmeråd – budsjettgruppe 1

Agder og Telemark	Regnskap	Budsjett	Avvik	Avvik i %	Årsbudsjett
Inntekter	-421	-59	362	-613,6 %	-361
Lønn og godtgjørelser	33 845	33 412	-433	-1,3 %	120 491
Andre driftskostnader	2 244	2 060	-184	-8,9 %	10 306
Sum	35 668	35 413	-255	-0,7 %	130 436

250 0000 administrasjon

Agder og Telemark adm.	Regnskap	Budsjett	Avvik	Avvik i %	Årsbudsjett
Inntekter	-381	-7	374	-5342,9 %	-34
Lønn og godtgjørelser	3 192	3 457	265	7,7 %	12 662
Andre driftskostnader	1 129	981	-149	-15,2 %	4 045
Sum	3 940	4 431	490	11,1 %	16 673

250 4000 prester

Agder og Telemark prester	Regnskap	Budsjett	Avvik	Avvik i %	Årsbudsjett
Inntekter	-41	-52	-11	21,2 %	-328
Lønn og godtgjørelser	30 654	29 955	-699	-2,3 %	107 829
Andre driftskostnader	1 115	1 080	-35	-3,2 %	6 262
Sum	31 728	30 983	-745	-2,4 %	113 763

Administrasjon

Administrasjonsutgiftene er totalt på kr 3 940 000.

Totalt er det benyttet kr 490 000 mindre enn budsjettet til administrasjonen. Det er 11,1 % lavere enn budsjettet. Inntektene er kr 373 000 høyere enn budsjettet. Dette er inntekter for kurs og konferanser som dekker merutgifter på andre driftskostnader.

Regnskapet viser lønnsutgifter som er kr 265 000 lavere enn budsjettet. Dette kommer i hovedsak fra NAV-refusjoner.

Prestetjenesten

Regnskapet for prestatjenesten er på kr 31 728 000. Det er kr 745 000 (2,4 %) høyere enn budsjettet. Lønnsutgiftene er kr 698 000 (2,3 %) høyere enn budsjettet.

Beredskap og tilleggslønn er kr 248 000 høyere enn budsjettet. I april reduseres dette merforbruket til kr 61 000. Resten av merforbruket kommer av en lavere innsparing på lønn enn forutsatt i budsjettet.

Det er benyttet kr 123 000 mindre enn budsjettet til møter, kurs og seminarer.

Reiseutgiftene er kr 172 000 høyere enn budsjettet. De andre driftsutgiftene har mindre avvik fra budsjettet.

Tilskudd

Det er utbetalt kr. 20 014 000.- i tilskudd til trosopplæring.

I tilskudd til diakoni, undervisning og kirkemusikk er det betalt ut kr. 10 415 000.-

Dette er til sammen kr 2 736 000 mer enn budsjettet. Til sammen er 63 % av årets budsjett til tilskudd utbetalt.

Tilskuddene blir utbetalt etter hvert som rapportene for 2022 er levert. Det er derfor vanskelig å periodisere budsjettet riktig. I løpet av året vil dette jevne seg ut, og hele tildelingen til tilskudd er planlagt utbetalt. Eventuelle restmidler vil bli utdelt av administrasjonen i tråd med tidligere praksis.

250 Tilskudd - budsjettgruppe 2

Agder og Telemark tilskudd	Regnskap	Budsjett	Avvik	Avvik i %	Årsbudsjett
Trosopplæring	20 014	18 500	-1 514	-8,2 %	31 733
Diakoni/underv. og kirkemu	10 415	9 193	-1 222	-13,3 %	16 612
Sum	30 429	27 693	-2 736	-9,9 %	48 345

Disponible midler

Agder og Telemark bispedømmeråd har et akkumulert mindreforbruk fra tidligere år på drift på kr 4 861 000. Det opparbeidede mindreforbruket er bokført i balansen som egenkapital og er ikke disponert i inneværende års budsjett.

Kirkerådet har i KR-sak 52/21 vedtatt en begrensning i bispedømmerådernes akkumulerte mindreforbruk, tilsvarende 3 % av siste års tildeling. Ordningen med en øvre grense for akkumulert mindreforbruk på 3 % av tildelingen trer fullt ut i kraft fra regnskapsåret 2023.

For Agder og Telemark bispedømmeråd tilsvarer denne 3 %-regelen kr 5 363 000 i 2023.

Akkumulert mindreforbruk fordeler seg slik:

Gruppe 1 – Drift kr 4 861 000

Gruppe 2 – Tilskudd kr 0

Oppsummering

Merforbruket i regnskapet pr 31.03.2023 er målt mot periodisert budsjett på samme tid. Dette medfører noen avvik som skyldes avvikende periodiseringer mellom regnskap og budsjett. Årsaken til merforbruket i første kvartal er i hovedsak mindre innsparing på lønn presteskapet enn budsjettet. Det er også noe høyere kostnader for reiser til presteskapet enn forutsatt.

En stor del av innsparingen som er forutsatt tatt på lønn gjennom vakansestyling har i liten grad fått effekt så tidlig på året. Håpet er at vi vil kunne se bedre effekt av dette utover i året.

Budsjettet er stramt, men vi jobber fortsatt mot balanse ved årets slutt.

Neste rapport

Neste regnskapsrapport kommer pr. 30.06.23. Denne vil etter planen foreligge til bispedømmerådets møte 4. september.

Forslag til vedtak

Bispedømmerådet tar økonomirapport pr. 31.03.23 til orientering

Agder og Telemark bispedømmeråd

Regnskap pr. 31.03.2023 - drift

Driftsrapport	Rekneskap	Budsjett	Avvik	Årsbudsjett
31xx - Salgsinntekt avgiftsfri	-314 500	-41 873	272 627	-287 500
34xx - Tilskudd og gaveinntekter	-591	-17 250	-16 659	-69 000
3xxx - Andre inntekter	-106 247	1	106 248	-5 000
Sum inntekter	-421 338	-59 122	362 216	-361 500
46xx - Tilskudd menigheter og fellesråd	0	0	0	0
Sum tilskudd mv	0	0	0	0
500x - Faste stillinger (inkl. feriepenger)	27 559 937	28 325 144	765 206	104 357 356
5006 - Beredskap	313 359	236 657	-76 702	1 376 614
50xx - Tilleggslønn, overtid mm	955 020	782 244	-172 776	2 858 833
51xx - Midlertidige stillinger, honorarer	2 693 718	142 250	-2 551 468	514 288
53xx - Annen oppgavepliktig godtgjørelse	98 200	109 458	11 258	428 218
540x - Arbeidsgiveravgift	4 083 267	4 005 715	-77 552	15 047 294
58xx - Refusjon syke- og fødselspenger	-1 604 120		1 604 120	
599x - Refusjon lønnskostnader	-305 963	-258 744	47 219	-4 370 000
59xx - Andre personalkostnader	51 851	69 648	17 797	278 600
Sum Lønn og godtgjørelser	33 845 269	33 412 372	-432 897	120 491 203
63xx - Leie lokaler, strøm, renhold mm	587 389	508 749	-78 640	2 035 000
64xx - Leie maskiner, inventar mm	11 305	18 750	7 445	75 000
65xx - Inventar, datautstyr, programvare mm	23 319	42 501	19 182	170 000
66xx - Vedlikehold bygninger og utstyr	11 926		-11 926	
67xx - Div honorar og flytting	5 895	37 500	31 605	150 000
6790 - Kjøp av andre fremmede tjenester	181 783	127 498	-54 285	930 500
6797 - Annen bistand		9	9	1 427 000
68xx - Kontorrekvisita, trykksaker, annonser	138 398	104 949	-33 449	419 797
68xx - Møter, kurs og seminarer mm	343 619	399 499	55 881	1 771 000
69xx - Telefon, porto mv	1 950	1 251	-699	5 000
Sum andre driftskostnader (drift og mindre anskaffelser)	1 305 584	1 240 706	-64 878	6 983 297
71xx - Reiser	923 439	809 501	-113 938	3 313 000
74xx - Medlemskontingent og gaver	5 848	10 000	4 152	10 000
77xx - Annen kostnad	9 471		-9 471	
Sum andre driftskostnader (reise, reklame, forsikring mm)	938 758	819 501	-119 257	3 323 000
8xxx - Finansinntekter/kostnader, overføringer mv	0	0	0	0
Sum Finanskostnader og overføringer	0	0	0	0
Sum	35 668 273	35 413 457	-254 816	130 436 000

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Trine H Syvertsen	611	23/01568-2	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
37/23	Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023	06.06.2023

Høring liturgi askeonsdag

Vedlegg:

Høring om liturgisk ordning for askeonsdag med vedlegg

Saksorientering

Kirkerådet har sendt på høring liturgisk ordning for askeonsdag.

Det er Nemnd for gudstjenesteliv som har utarbeidet liturgien før den er sendt Bispemøtet som har kommet med sine innspill. Frist for tilbakemelding: 30.06.23.

I Bispemøtets saksorientering til sitt møte februar 2023 kan vi lese følgende som innledning til saken:

I vår kirkes tradisjon har ikke askeonsdag stått sterkt. Men i Den norske kirke fikk askeonsdag egne teksttrekker og egen kollektbønn med høymessereformen i 1977, men i dagens gudstjenestebok finnes det ingen anvisninger for gudstjeneste på askeonsdag. Mange menigheter inviterer til kveldsgudstjeneste denne dagen, ofte med tegning av askekors, men det er ikke tidligere vedtatt en egen liturgisk ordning for gudstjeneste denne dagen.

I Bibelen er «sekk og aske» uttrykk både for sorg, for anger og bot.

I kristen liturgisk sammenheng har bruken av aske trolig opprinnelse i behandling av dem som var pålagt offentlig bot, men det er ikke spesifikke vitnesbyrd om bruken før i det 10. århundre. Måten den ble distribuert på varierer også.

Metoden med askekors synes å være mest utbredt i moderne bruk, ikke minst i anglikanske og andre protestantiske kirker. Askekorset blir også tolket som en gjentakelse av korstegnet fra dåpen, som et segl på pannen, jf Åp 7,3; 14,1. Det har tradisjonelt vært vanlig å bruke aske fra palmegrener eller palmekors fra palmeprosesjonen året i forveien. Dette vil trolig omtales i veiledningen som er under arbeid.

Høringsinstansene er bedt om å besvare 4 spørsmål om hvorvidt ordningen ivaretar lokale tradisjoner, om man har forslag til alternative bibeltekster, og eventuelle andre kommentarer til ordningen.

Spørsmålene og forslag

Spørsmål 1:

Den liturgiske ordningen for Askeonsdag har mange valgfrie ledd.

Er ordningen, slik den nå foreligger, tilstrekkelig fleksibel for å ivareta de lokale tradisjoner høringsinstansen kjenner til?

Svar:

Ordningen slik den er beskrevet vurderes å være tilstrekkelig til å ivareta de lokale tradisjonene i Agder og Telemark bispedømme, da de gir godt rom for lokal tilpasning.

Spørsmål 2:

Ut over del II Ordet, er det på to steder i ordningen foreslått skriftlesninger. Dette gjelder punkt 4 Skriftlesning og punkt 15 Tekstlesning og stillhet. Begge steder er det mulig å velge andre tekster. Når ordningen er vedtatt av Kirkemøtet, vil det foreligge en veiledning med forslag til alternative bibeltekster. Slik ordningen nå foreligger er følgende tekster foreslått som mulige alternativer på de to punktene:

a. Punkt 4: Skriftlesning

- Forkynneren 3,1-2; 4; 6-7; 11; 14a
- Jesaja 40,6-7
- Jesaja 58,5-7a

b. Punkt 15: Tekstlesning og stillhet

- Salme 139,11-18; 23
- Jesaja 60,1-2; 5a
- Salme 40,7
- Esekiel 37,1-6

Har høringsinstansen forslag til alternative tekster til disse to punktene i ordningen?

Svar:

Agder og Telemark bispedømmeråd mener at de oppsatte tekstene er gode valg, men ønsker at det også settes inn tekster fra NT som alternativer. Salme 40,7 foreslås derfor byttet ut med Matteus 9, 13.

Spørsmål 3:

Det mest særegne i ordningen for Askeonsdag er å finne i del III Bønn og asketegning. Har høringsinstansen kommentarer til innholdet i ordningens del III?

Svar:

Agder og Telemark bispedømmeråd anser ordningen som god, men ønsker at det i forklaring til hvordan asketegningen kan foregå også minnes om at man ikke må kombinere aske og vann.

Spørsmål 4:

Har høringsinstansen andre kommentarer?

Svar:

Agder og Telemark bispedømmeråd etterlyser muligheten for å ta i bruk en kortere nattverdliturgi enn de som finnes i Ordning for hovedgudstjeneste, da gudstjeneste askeonsdag som regel finner sted på kveldstid og det i bispedømmet noen steder er ønsket at den skal være kort.

Forslag til vedtak

Agder og Telemark bispedømmeråd har følgende innspill til høringsspørsmålene knyttet til liturgi for Askeonsdag. De nummererte punktene nedenfor referere til høringsspørsmålene.

1. Ordningen slik den er beskrevet vurderes å være tilstrekkelig til å ivareta de lokale tradisjonene i Agder og Telemark bispedømme, da de gir godt rom for lokal tilpasning.
2. Agder og Telemark bispedømmeråd mener at de oppsatte tekstene er gode valg, men ønsker at det også settes inn tekster fra NT som alternativer. Salme 40,7 foreslås derfor byttet ut med Matteus 9, 13.

3. Agder og Telemark bispedømmeråd anser ordningen som god, men ønsker at det i forklaring til hvordan asketegningen kan foregå også minnes om at man ikke må kombinere aske og vann.
4. Agder og Telemark bispedømmeråd etterlyser muligheten for å ta i bruk en kortere nattverdliturgi enn de som finnes i Ordning for hovedgudstjeneste, da gudstjeneste askeonsdag som regel finner sted på kveldstid og det i bispedømmet noen steder er ønsket at den skal være kort.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

Agder og Telemark bispedømmeråd
Postboks 208
4662 KRISTIANSAND S

Dato: 30.03.2023

Vår ref: 23/01485-1

Deres ref:

Høring om liturgisk ordning for Askeonsdag

I tråd med regler for saksbehandling sender Kirkerådet med dette liturgisk ordning for Askeonsdag på høring.

Bispemøtet ba i februar 2022 om at det ble igangsatt liturgisak for å utarbeide en liturgi for Askeonsdag til bruk i Den norske kirke (BM 13/22). I mars samme år, vedtok Kirkerådet å be Nemnd for gudstjenesteliv om å utarbeide dette (KR 34/22).

Nemnd for gudstjenesteliv utarbeidet sitt forslag (NFG 18/22) og sendte dette over til Bispemøtet. Bispemøtet kom med sin uttalelse i februar 2023 (BM 6/23) og synspunktene fra Bispemøtet er innarbeidet i forslaget til liturgisk ordning for Askeonsdag. Kirkerådet behandlet ordningen i sitt møte i mars 2023 og vedtok å sende den på høring (KR 25/23).

Høringsinstansene bes svare på følgende:

1. Den liturgiske ordningen for Askeonsdag har mange valgfrie ledd. Er ordningen, slik den nå foreligger, tilstrekkelig fleksibel for å ivareta de lokale tradisjoner høringsinstansen kjenner til?
2. Ut over del II Ordet, er det på to steder i ordningen foreslått skriftlesninger. Dette gjelder punkt 4 Skriftlesning og punkt 15 Tekstlesning og stillhet. Begge steder er det mulig å velge andre tekster. Når ordningen er vedtatt av Kirkemøtet, vil det foreligge en veiledning med forslag til alternative bibeltekster. Slik ordningen nå foreligger er følgende tekster foreslått som mulige alternativer på de to punktene:
 - a. Punkt 4: Skriftlesning
 - Forkynneren 3,1-2; 4; 6-7; 11; 14a
 - Jesaja 40,6-7
 - Jesaja 58,5-7a
 - b. Punkt 15: Tekstlesning og stillhet
 - Salme 139,11-18; 23
 - Jesaja 60,1-2; 5a
 - Salme 40,7
 - Esekiel 37,1-6

Har høringsinstansen forslag til alternative tekster til disse to punktene i ordningen?

3. Det mest særegne i ordningen for Askeonsdag er å finne i del III Bønn og asketegning.
Har høringsinstansen kommentarer til innholdet i ordningens del III?
4. Har høringsinstansen andre kommentarer?

Høringsfrist er **fredag 30.juni 2023, og hørings svar sendes til post.kirkeradet@kirken.no**

Med vennlig hilsen

Ingrid Vad Nilsen
Direktør

Jan Christian Kielland
Avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg:
Høringsdokument: Liturgisk ordning for askeonsdag

Mottakere:		
Agder og Telemark bispedømmeråd	Postboks 208	4662 KRISTIANSAND S
Borg bispedømmeråd	Bjarne Aasgt. 9	1606 FREDRIKSTAD
Bjergvin bispedømmeråd	Postboks 1960	5817 BERGEN
Hamar bispedømmeråd	Postboks 172	2302 HAMAR
Nidaros bispedømmeråd	Kongsgårdsgata 1a, Erkebispegården	7013 TRONDHEIM
Nord-Hålogaland bispedømmeråd	Postboks 790	9258 TROMSØ
Oslo bispedømmeråd	Postboks 9307 Grønland	0135 OSLO
Stavanger bispedømmeråd	Lagårdsveien 44	4010 STAVANGER
Sør-Hålogaland bispedømmeråd	Tolder Holmers vei 11	8003 BODØ
Tunsberg bispedømmeråd	Postboks 10 Kaldnes	3119 TØNSBERG
Møre bispedømmeråd	Moldetrappa 1	6415 MOLDE
Hamar biskop	Postboks 172	2302 HAMAR
Preses i Bispemøtet	Postboks 799 Sentrum	0106 OSLO
Nidaros biskop	Kongsgårdsgata 1a, Erkebispegården	7013 TRONDHEIM
Oslo biskop	Postboks 9307 Grønland	0135 Oslo
Bjergvin biskop	Postboks 1960	5817 BERGEN
Nord-Hålogaland biskop	Postboks 790	9258 TROMSØ
Universitetet i Oslo - Det teologiske fakultet	Postboks 1023 Blindern	0315 OSLO
VID	Postboks 184 Vinderen	0319 OSLO

Møre biskop	Moldetrappa 1	6415 MOLDE
Agder og Telemark biskop	Postboks 208	4662 KRISTIANSAND S
Stavanger biskop	Lagårdsveien 44	4010 STAVANGER
Tunsberg biskop	Postboks 10 Kaldnes	3119 TØNSBERG
Borg biskop	Bjarne Aasgt. 9	1606 FREDRIKSTAD
MF vitenskapelig høyskole	Postboks 5144	0302 Oslo
Sør-Hålogaland biskop	Majorstuen	
	Tolder Holmers vei	8003 BODØ
	11	
Kirkelig Undervisningsforbund	Rådhusgata 1-3	0151 OSLO
Det Norske Diakonforbund	Rådhusgate 1-3	0151 OSLO
Den norske kirkes presteforening	Postboks 437	0103 OSLO
	Sentrum	
Fagforbundet teoLOgene	Boks 7003 St.	0130 OSLO
	Olavsplass	
NLA Høgskolen	Postboks 74	5812 BERGEN
	Sandviken	
KA Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter	Rådhusgaten 1-3	0151 OSLO
Creo		

DEN NORSKE KIRKE

HØRING: LITURGISK ORDNING FOR ASKEONSDAG

Askeonsdag

Liturgisk ordning for askeonsdag har mange *kan*-ledd, og kan også gjennomføres som en kort kveldsgudstjeneste.

Ordning for skriftemålgudstjeneste kan brukes i stedet for Ordning for askeonsdag.

I. Samling

1 | Forberedelse

Kirkerommet er åpent en stund før gudstjenesten, med anledning til stillhet, lystenning og bønn.

Klokkeringing

Her eller etter 3 Hilsen kan det være

Kort informasjon om dagens gudstjeneste ved medliturg eller liturg.

Kort stillhet

Tre klokkeslag

2 | Inngangssalme eller introitus

Som preludium kan det fremføres vokal- eller instrumentalmusikk som svarer til dagens karakter. Dette skjer normalt som forspill til salmen.

Det kan være prosesjon under preludiet/forspillet og/eller inngangssalmen. Prosesjonskors bæres først i prosesjonen. Lys, tekstbok, brød og vin kan også bæres inn.

Hvis brød og vin ikke er satt fram på et eget sidebord, eller på alteret før gudstjenesten, bæres det inn i prosesjonen og settes på sidebordet eller på alteret.

Menigheten står under prosesjon, Inngangssalme og Hilsen.

3 | Hilsen

L | Nåde være med dere og fred fra Gud, vår Far, og Herren Jesus Kristus.

eller

L | Vår Herre Jesu Kristi nåde, Guds kjærlighet og Den hellige ånds samfunn være med dere alle.

eller

L | I Faderens og (+) Sønnens og Den hellige ånds navn.

eller

L | I Faderens og (+) Sønnens og Den hellige ånds navn: Vår skaper, frigjører og livgiver.

Menigheten setter seg.

I den påfølgende innledningen kan liturgen nevne at gudstjenesten markerer begynnelsen på fastetiden, og er en invitasjon til å reflektere over eget liv og den sammenhengen vi er del av lokalt og globalt. Vi er kalt til å følge Jesus Kristus i bønn og handling.

4 | Skriftlesning

Her kan følge tekstlesning fra Forkynneren 3 eller annen egnet tekst, se *Veiledning for askeonsdag*.

Liturgen kan innlede tekstlesningen med følgende eller lignende ord, tilpasset valgt tekst:

ML/L | La oss høre hva Forkynneren skriver om livet:

Alt har sin tid,
det er en tid for alt
som skjer under himmelen:

en tid for å fødes, en tid for å dø,
en tid for å plante, en tid for å rykke opp,

en tid for å gråte, en tid for å le,
en tid for å sørge, en tid for å danse,

en tid for å lete, en tid for å miste,
en tid for å bevare, en tid for å kaste,

en tid for å rive i stykker, en tid for å sy sammen,
en tid for å tie, en tid for å tale.

Alt skapte han vakkert, hver ting til sin tid.
Ja, alle tider har han lagt i menneskenes hjerte.
Likevel kan ikke mennesket fatte det Gud har gjort
fra begynnelse til slutt.

Jeg skjønnte at alt Gud gjør,
står gjennom alle tider.
Ingen kan legge noe til,
og ingen kan trekke noe fra. **FORKYNNEREN 3, 1-2; 4; 6- 7; 11, 14A**

5 | Bønnerop KYRIE

Kyrie synges.

Musikken og teksten til gudstjenestens ordinarieledd hentes normalt fra Den norske kirkes fem godkjente serier. Se noter til musikken i Liturgisk musikk eller i Gudstjenestebok for Den norske kirke.

7 | Dagens bønn

ENTEN

L/ML | La oss alle be.

Barmhjertige Gud,
du kan sette oss fri fra synd og forgjengelighet.
Vi ber deg: Lær oss å holde faste slik du vil.

Gjør oss utholdende i bønn, trofaste i kjærlighet
og helhjertet i kamp for rettferd.
Gi verden håp ved Jesu Kristi kors,
han som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud fra evighet til evighet.

A | Amen.

ELLER

Lokalt utformet bønn

II. Ordet

I gudstjenesten på Askeonsdag kan ledd 8 til 10 bortfalle. Menigheten står under evangelielesningen og sitter under de øvrige lesningene.

8 | Første lesning

Fra Det gamle testamentet.

ML | Det står skrevet i/hos ...

Lesningen avsluttes med:

ML | Slik lyder Herrens ord.

9 | Bibelsk salme/Salme

Det kan synges eller leses en bibelsk salme eller en annen salme, være korsang eller kort stillhet mellom lesningene. Se *Veiledning for askeonsdag* for tekstforslag. Dersom Salme 51, 8; 12-14 ikke brukes her, kan den brukes som syndsbekjennelse i Punkt 16.

10 | Andre lesning

Fra Det nye testamentet utenom evangeliene.

ML | Det står skrevet i/hos ...

Lesningen avsluttes med:

ML | Slik lyder Herrens ord.

11 | Evangelium

Evangelielesningen kan innledes med at det synges et ledd som innholdsmessig svarer til fastetiden, for eksempel: N13 926, 927, 928, 932, 939.

Det kan være evangelieprosesjon. Den som bærer boken, kan ledsages av lysbærere.

Evangelielesning

L/ML | Det står skrevet i evangeliet etter ...

Lesningen avsluttes med:

L/ML | Slik lyder det hellige evangelium.

Respons

Hallelujaomkvedet gjentas, eller det synges en kort salme eller et annet svarledd ved menighet eller kor.

12 | Preken

Predikanten preker over evangelieteksten eller en av de andre tekstene som er lest i gudstjenesten, gjerne den gammeltestamentlige teksten.

13 | Trosbekjennelse

Her kan trosbekjennelsen følge.

14 | Salme

III | Bønn og asketegning

Se *Veiledning for askeonsdag* for refleksjoner rundt asketegning, bl.a. hva liturgen må være oppmerksom på i forbindelse med berøring.

15 | Tekstlesning og stillhet

Her følger salme 139, 11-18; 23 eller annen egnet tekst, se *Veiledningen for askeonsdag*. Tekstlesning og stillhet tilpasses lokale forhold.

L/ML | Det står skrevet i Salmenes bok:

Jeg kan si: «La mørket skjule meg
og lyset omkring meg bli natt.»

Men mørket er ikke mørkt for deg,
natten er lys som dagen, mørket er som lyset.

For du har skapt mine nyrer,
du har vevd meg i mors liv.

Jeg takker deg for at jeg er så underfullt laget.
Underfulle er dine verk, det vet jeg godt.

Knoklene mine var ikke skjult for deg
da jeg ble laget på hemmelig vis og vevd dypt i jorden.

Dine øyne så meg da jeg var et foster.
Alle dager er skrevet opp i din bok,
de fikk form før én av dem var kommet.

Dine tanker, Gud, er dyrebare for meg,
summen av dem er ufattelig!

Teller jeg dem, er de talløse som sand,
blir jeg ferdig, er jeg ennå hos deg.

Ransak meg, Gud, og kjenn mitt hjerte,
prøv meg og kjenn mine tanker! **SALMENES BOK 139, 11-18; 23**

L | La oss i stillhet reflektere over vårt liv.

Stillhet

16 | Syndsbekjennelse

Syndsbekjennelsene fra Ordning for hovedgudstjeneste (alt. A-D), evt. salme 51, 8; 12-14 dersom denne ikke brukes andre steder i gudstjenesten.

17 | Bønnerop

ENTEN

Litani eller salme med kyrie-karakter fra Norsk salmebok (N13 980.1,2, 981, 982.1,2, 983.1,2, eller en egnet salme)

ELLER

L | Hellige Gud,

A | Hellige Gud, hellige sterke, hellige udødelige, miskunne deg.

18 | Bønn

L | La oss be.

Barmhjertige Gud,
du som formet oss av støv fra jorden,
gi at denne asken blir et tegn,

så vi vender om og følger deg,
du som reiser oss opp til det nye livet.

A | Amen.

19 | Asketegning

Liturgen gir en kort forklaring på hvordan asketegningen vil foregå, herunder at asken kan tegnes på den enkeltes panne eller hånd, og at den enkelte også kan tegne selv ved å ta aske på egen finger.

Liturgen avslutter forklaringen med ordene:

L | Kom og få askekorset tegnet.

Påtegningen kan skje i stillhet, eller liturgen kan si til den enkelte:

L | Menneske, husk at du er støv. Til støv skal du vende tilbake.

Under påtegningen kan det fremføres musikk og synges salmer.

Etter asketegningen kan liturgen si:

L | Gud sier: Jeg gir dere et nytt hjerte, og en ny ånd inni dere. Jeg tar steinhjertet ut av kroppen deres og gir dere et kjøtt hjerte i stedet. **ESEKIEL 36,26**

Dersom det ikke er nattverd i gudstjenesten, avsluttes dette leddet med Fadervår.

IV | Nattverd

Her kan følge nattverd etter Ordning for hovedgudstjeneste.

V | Sendelse

20 | Hilsen og Velsignelse

Her følger Hilsen og Velsignelse etter Ordning for hovedgudstjeneste.

L/ML | Herren være med dere.

M | Og med deg være Herren.

L/ML | Herren velsigne deg og bevare deg.

Herren la sitt ansikt lyse over deg og være deg nådig.

Herren løfte sitt åsyn på deg og gi deg fred.

M | Amen. Amen. Amen.

Dersom velsignelsen lyses uten en innledende dialog, kan liturgen si: Ta imot velsignelsen.

Tre ganger tre bøtteslag.

21 | Postludium/Utgangsprosesjon

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Aslak Wegge	500	20/03363-46	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
38/23	Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023	06.06.2023

Kirkelig organisering - status etter behandling Kirkerådet 24. mai frem mot Kirkemøtet i august.

Saksorientering

Kirkemøtet skal behandle saker angående kirkelig organisering sitt møte i august. Sakene som skal til Kirkemøtet, har først blitt behandlet i Kirkerådets møte 24. mai – som så sender saken til Kirkemøtet.

En av saken på Kirkerådets møte 24.05 var saken

«Kirkelig organisering – Folkevalgte som kirkelig styringstjeneste, biskopens tilsyn og ledelse og ordning for daglig ledelse»

Dette var sak 50/23 i kirkerådets møte. Link til innkalling med saksfremlegg;

<https://www.kirken.no/nb-NO/om-kirken/slik-styres-kirken/kirkeradet/saksdokumenter-og-vedtak/mai-2023/>

Utfallet av saken i Kirkerådet vil gå som innstilling til Kirkemøtet. Det er denne innstillingen som vil være grunnlag for samrådsmøtet mellom bispedømmerådet og soknets organer 19. juni kl. 18.00.

Det legges opp til en samtale i bispedømmerådet med bakgrunn på sakspapirene slik de foreligger til/ etter kirkerådets møte (se link over).

Forslag til vedtak

Skriv inn teksten her.

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Vanja Grut	530	21/02933-3	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
39/23	Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023	06.06.2023

Status på kommunikasjonsarbeidet

Saksorientering

Ny kommunikasjonsrådgiver var på plass i Agder og Telemark bispedømmeråd 1. mars 2022.

Nyhetsbrev

Første nyhetsbrev kom i mai 2022, og har siden kommet månedlig. Vi startet med 263 abonnenter, hentet fra adresselister av ansatte, og har nå 362 abonnenter. Alle nyhetsbrev blir lagt ut på hjemmesiden hvor en også kan melde seg på nyhetsbrevet.

Målsettingen med nyhetsbrevet er å komme ut med både eksterne og interne nyheter til alt fra ansatte til frivillige, samt media og befolkningen. Vi vet at mange sjelden oppsøker nettsider for nyheter, og derfor er det en fordel å samle opp nyheter i et nyhetsbrev som sendes ut til de som aktivt har vist interesse. En annen målsetting er å begrense antallet e-poster fra bispedømmekontoret, og heller samle opp i ett nyhetsbrev.

Det er i snitt 60 % som åpner nyhetsbrevene og klikkraten er bare litt lavere. Antallet abonnenter øker jevnt og trutt, og det oppfordres til å opplyse om nyhetsbrevet så ofte vi kan. De fleste ansatte ved bispedømmekontoret har lenke til nyhetsbrevet i sine e-postsignaturer og minner om nyhetsbrevet ved andre anledninger.

Nettsiden og sosiale medier

Nettsiden til Agder og Telemark bispedømme er hovedkanal mot befolkning, medlemmer og også til ansatte. Kommunikasjonsrådgiver er nettredaktør og oppdaterer sidene kontinuerlig og legger ut nyheter og fast informasjon. Inntil alle ansatte i kirken er på samme plattform, vil vi måtte legge ut også intern informasjon på nettsiden. Men etter hvert som også fellesrådsansatte kommer på kirken.no-plattformen innen et par år, så vil det være mer hensiktsmessig å flytte intern informasjon over på intranett og å bruke Teams/Sharepoint mer. Inntil da vil nyhetsbrev være mer hensiktsmessig å bruke også til interninformasjon. Vi har hatt en egen Facebookside i bispedømmet «Agder og Telemark bispedømme» i et års tid, men det går litt sakte å få opp antall følgere. Vi har nå 210 følgere på denne siden. Derimot har biskopens Facebookside «Biskop Stein» ca. 1800 følgere, og når flere. I tillegg finnes det Facebook-grupper for ulike faggrupper og tema, hvor en kan dele intern informasjon.

Pressearbeid

Kommunikasjonsrådgiver mottar henvendelser fra pressen på aktuelle saker eller dersom de trenger faktaopplysninger om saker de jobber med. Det samme gjør biskopen, og kommunikasjonsrådgiver bidrar med rådgivning i saker som kommer i media. Vi prøver også å selge inn saker til media på store og små saker. Det har også vært jobbet med å selge inn kronikker/leserinlegg, og et innlegg om korarbeid/demenskor ble trykket i flere aviser i bispedømmet.

Biskopene skal trenes i mediehandtering nå i vår, av et byrå som er hyret inn nasjonalt. Men kommunikasjonsrådgiverne i bispedømmene har også blitt tatt med i forberedelsene og skal også bistå i treningen underveis. Biskop Stein vil delta på dette selv om han har permisjon.

Kirkevalg

Det lages mye nasjonalt på kommunikasjon om kirkevalget, men kommunikasjonsrådgiver jobber tett med valg­rådgiver og vi har opprettet en egen fane om kirkevalg i hovedmenyen på hjemmesiden hvor vi legger ut aktuell informasjon om kirkevalget. Det informeres også i nyhetsbrevet og vi har laget en egen artikkel til trykk i menighetsblad. Informasjonen om valget skal være nøytral fra bispekontoret.

Nasjonalt samarbeid

Det er jevnlig digitale møter om kommunikasjon med alle kommunikasjonsrådgiverne i Den norske kirke og kommunikasjonsavdelingen i Kirkerådet lager veldig mye materiell som kommer godt til nytte for oss regionalt, og også til fellesråd og menigheter. I Ressursbanken kan en finne det meste, og nytt av året er nye designmaler og bildearkiv på «design.kirken.no» som gjør at vi fremstår samlet og med et likelydende uttrykk utad. Det lages også markedsføringskampanjer fra sentralt hold om ulike kampanjer, spesielt mot høytidene og begivenheter som dåp, konfirmasjon, vielser og allehelgen.

Lokalt samarbeid

Kommunikasjonsrådgiver hadde et seminar om menighetsblad under stiftsdagene og har vært litt ute i fellesrådene for å snakke om kommunikasjon. Ved henvendelser gis det også råd til menigheter og fellesråd om kommunikasjon, men dette arbeidet kan med fordel utvides og videreutvikles.

Andre oppgaver

Kommunikasjonsrådgiver bidrar også på andre områder i personalavdelingen, blant annet som kontaktperson på læringsportalen og dersom det er andre behov.

Forslag til vedtak

Status på kommunikasjonsarbeidet i Agder og Telemark bispedømme tas til orientering.

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Aslak Wegge	421	18/01713-45	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
40/23	Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023	06.06.2023

Eventuelt 06.06.23

Saksorientering

Skriv inn teksten her.

Forslag til vedtak

Skriv inn teksten her.

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Aslak Wegge	421	19/04887-91	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
41/23	Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023	06.06.2023

Orienteringssaker 06.06.23

Saksorientering

I tillegg til de faste orienteringspostene vil det i bispedømmerådets møte bli gitt orienteringer om;

- «Kirka vår». «Kirka vår» er et nytt verktøy som skal lette muligheten for helhetlig planlegging i menighetene.
- Kirkevalg – informasjon og tiltak for økt valgoppslutning
 - <https://www.kirken.no/nb-NO/om-kirken/slik-styres-kirken/kirkevalget/>

Faste orienteringer:

1. Orientering fra biskop
2. Orienteringer fra bispedømmerådets medlemmer
3. Orientering fra stiftsdirektør

Forslag til vedtak

Sakene tas til orientering

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Aslak Wegge	421	19/04887-92	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
42/23	Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023	06.06.2023

Referatsaker 06.06.23

Vedlegg:

Referat UR 11.04.2023

Utgangspunkt for utslippsreduksjoner for bispedømmene fram til 2030 (1)

Årsmelding 2022

- familievernkontoret

Saksorientering

Skriv inn teksten her.

Forslag til vedtak

Sakene tas til orientering

Referat

Hva: Ungdomsrådsmøte – Agder og Telemark bispedømme

Dato: 11. april kl. 18.00-20.00

Sted: Teams

Til stede:

- Malin Hegenscheidt (leder) – Bygland menighet
- Eline Lund – Høvåg menighet
- Kajus Tamosauskas – Heddal menighet
- Knut Skjerdal – Høvåg menighet
- Tara Raen – Birkeland menighet
- Tone Susanne Kvasjord – Fyresdal menighet

Ikke til stede:

- Eline Lund – Høvåg menighet

Ungdomsrådet (UR) innkalles herved til møte til ovennevnte tidspunkt og sted.

Viktig at du gir beskjed så snart som mulig om du er forhindret fra å være med.

9/23 Godkjenning av referat og saksliste

Saksliste og referat er godkjent

6/23 Kirkelig mangfold i et kirkelig uenighetsfellesskap

Fokussaken fra UKM 2022. Vi ser på hva gruppene fra UT-konferansen har kommet med, og utformer et dokument.

Vi kom godt i gang med dokumentet (vedlagt). Jobber videre med dette i neste møte.

10/23 Konstituering

Valg av nestleder i Ungdomsrådet

Nestleder ble valgt: Tone Susanne Kvasjord

11/23 Ungdommenes kirkemøte

Vi skal sende to delegater til UKM (i tillegg til Malin som er representant til kirkemøtet).

Det var flere som kunne tenke seg å dra på UKM. De som ble valgt denne gang var Tone Susanne og Tara. Hvis det åpner seg mulighet for flere, så vil Kajus få reise.

11/23 Bispedømmerådet 12.april

12 april skal bispedømmerådet ha oppe mandatene som vi jobbet med i januar. I den anledning er det fint om en eller to av dere har lyst og mulighet til å være med (gjerne de som bor i nærheten)

Malin og Knut blir med. De forteller også litt om Ungdomsrådet og hva vi har jobbet med det siste året.

12/23 UT 2.0

Program. Har ungdomsrådet noen ønsker?

Vi blir 26 ungdommer fra de 4 ungdomsrådene. Kristiansand er en fin by, og vi bør gå litt rundt å se, kanskje spise is på fiskebrygga. Vi vil også prøve å få en omvisning, eventuelt også gudstjeneste i domkirka, og Margot sjekker med Flekkerøy menighet om de skal ha ungdomsmøte på lørdag kvelden som vi kan være med på.

13/23 Eventuelt

- Tone Susanne og Knut har vært med på møter i Nominasjonskomitéen (Knut var vara og steppet inn en gang på kort varsel når Tone Susanne ikke fikk mulighet til å være med). Veldig lærerikt og gøy å være med på.

Vedlegg 1

KIRKELIG MANGFOLD I ET KIRKELIG UENIGHETSFELLESSKAP

Ungdommens kirkemøte (UKM) 2022 vedtok fokussaken «kirkelig mangfold i et kirkelig uenighetsfellesskap»:

Hvordan kan vi som kirke skape trygge og gode rom for «de vanskelige samtalene» på tvers av uenigheter og ulikheter mellom oss?

Hvordan kan vi skape trygge og gode rom for alle mennesker med alle typer identiteter, kjønn, legninger og seksualiteter?

Den norske kirke har et viktig vidt mangfold av alle typer mennesker der det videre er et like stort mangfold av ulike ståsted og meninger. Vi er alle enige om at kirken skal romme alt dette og ha plass til oss alle, men hvordan kan vi gjøre disse ordene om til virkelighet?

Hvordan skal vi få til å være den stor nok kirke for alt og alle, der alle samtidig føler seg velkommen og likeverdige?

På UT-konferansen 2022 tok vi i ungdomsrådet i Agder og Telemark bispedømme for oss fokussaken fra UKM 2023, og laget noen spørsmål som ungdommene fra UT-konferansen (ungdomstinget) svarte på i grupper. Ungdomsrådet har samlet svarene fra gruppene, og laget et dokument med utgangspunkt i det Ungdomstinget har kommet med.

Det første spørsmålet vi stilte handlet om hvilke tema/spørsmål det er mye uenigheter om blant kristne.

De svarene som kom inn fra gruppene omhandlet tema som bibelsyn og bibeltolkning, representasjon og «politiske uenigheter» som f.eks. LHBTQ+, abort og samlivsspørsmål. Videre kan også dåp, nattverd og forskjellige trosretninger føre til splittelse blant kristne. Også trosspørsmål som skapelse, synd, og hva som skjer etter døden ble nevnt.

Det andre spørsmålet vi stilte handlet om å skape rom til alle MENINGER.

Hvordan kan vi som kirke skape trygge og gode rom for de «vanskelige samtalene» på tvers av uenigheter og ulikheter mellom oss?

Da vi stilte dette spørsmålet, kom ungdomstinget med tanker om viktigheten av å inkludere alle, og vise respekt og åpenhet for alle. Alle må få lov til å si det de mener og lytte til hverandre mens vi holder en rolig og åpen tone.

Mange av gruppene kom uavhengig av hverandre med forslag om små samtalegrupper hvor det er best å ha en nøytral leder som leder samtalen. Lederen bør være uavhengig, og akseptert av begge sidene. Det er viktig at alle prøver å forstå den andre sitt synspunkt, uten å føle seg tvunget til å endre sitt eget synspunkt. Du må føle deg trygg nok til å si din egen mening, og komfortabel nok til å tåle å høre andres meninger.

Det kan være vanskelig å starte de vanskelige samtale. Noen forslag som kom inn handlet om å skrive anonyme lapper, bønnekrukke o.l.

Det er en viktig verdi for kristne å ikke dømme hverandre, det må vi ikke glemme i samtale.

Neste spørsmål handlet om å skape rom til alle MENNESKER:

Hvordan kan vi skape trygge og gode rom til alle mennesker med alle typer identiteter, kjønn, legninger og seksualiteter?

Det viktigste for å skape trygge og gode rom for alle mennesker er å inkludere alle typer folk. Det kan være en ide å ha noen positive og gøy folk som f.eks. miljøarbeidere som kan ta ansvar for å passe på at ingen står alene.

Det er viktig å ikke legge en mening til grunn, men heller skape forståelse for hverandres syn og ha opplæring om vanskelige tema. Vi trenger mer bibelsk undervisning og opplæring i hva bibelen sier om ulike tema. Samtidig er det viktig å huske tilbake på hva Jesus gjorde for oss. Hva ville Jesus ha gjort? Se på hjertene til folk, og prøv å sette søkelys på likhetene mer enn forskjellene.

Det er viktig å bli møtt uten fordommer, kunne si sin mening uten skam, og komme inn i et elskende og inkluderende fellesskap.

Hvordan skal vi få til å være en kirke som rommer både alle meninger og alle mennesker, der alle samtidig føler seg velkommen og likeverdige?

- Akseptere at alle er forskjellige
- Inkludere og passe på at alle er med
- Legge til rette for møter angående dette
- Øvelser?
- Kirken og samfunnet
- Prøve å inspirere til lignende ting til alle fellesskap
- Det er ikke fysisk mulig. Alle blir krenket av noe.

Vedlegg 2

SVARENE FRA GRUPPENE PÅ UT-konferansen

1. Hvilke tema/spørsmål er det mye uenigheter om blant kristne?

Bibelen:

- Hvordan tolke bibelen, hvordan leve etter den?
- Hvor bokstavelig skal vi tolke og leve etter den?
- Må man følge alt som står i bibelen?

Er det mulig at?

- Adam og Eva, finnes de?
- At Jesus gjorde mirakler

Representasjon og «politiske syn»:

- Om Jesus var hvit eller en annen farge
- Er Gud mann eller dame? Hvorfor sier vi «far»?
- Homofili – homofilt ekteskap - LHBTQ+ - Trans – Legning – Kjønn
- Samlivsspørsmål
- Seksualitet
- Abort
- Politiske uenigheter splitter
- Rasisme innad i kirken

Sakramenter:

- Dåp
- Nattverd

Trosretninger:

- Determinisme (f.eks. kalvinisme)

Trosspørsmål:

- Ting som er vanskelig
- Hva skjer etter døden
- Endetid
- Skapelsen
- Synd

2. Dette spørsmålet går ut på å skape rom til alle MENINGER: Hvordan kan vi som kirke skape trygge og gode rom for de «vanskelige samtalen» på tvers av uenigheter og ulikheter mellom oss?

Vise respekt og skape sikkerhet:

- Lytte til hverandre
- Respekt for hverandres meninger
- Åpenhet
- Inkludere alle
- Ikke å si noe stygt
- Si ifra!

- Om det kommer en ny person (f.eks. homofil) - Snakke med dem - Spørre om de vil spille biljard - Bli mer kjent
- Ta folk godt imot og være hyggelig
- Ikke gi svar på spørsmål som vi ikke vet svaret på
- Åpne opp for å snakke om det, felles bevissthet
- Ikke sette farge på Jesus

Enighet og uenighet:

- Være enighet om å være uenige
- Det som blir sagt blir der
- Alle må få lov å si det de mener, lytte til den andre, gode samtaler. Rolig samtale, lære å forstå hva den andre mener. Åpne opp for andres meninger, uten å måtte ta over de meningene.

Å starte

- Tørre å ta de «vanskelige samtalenene»
- Lapp i krukke (bønnekrukke)
- Anonym opplesning
- En god og en dårlig ting
- Stille bønn

Samtalegrupper

- Samtalegruppe – ha noen regler (respektere alle osv.). Tema for samtalen – en ha litt lederkontroll (som passer på at ting overholdes, men ikke styre samtalen)
- Ikke sikkert at alle vil godta alle meninger – derfor viktig at noen leder (leder nøytral, akseptert av begge sidene) – en fast leder (lett å holde orden), men kan være fint å bytte i tilfelle ikke alle er enige. Kanskje en fast og så bytte etter noen samlinger.
- Lukka gruppe pga. trygghet
- Størrelse på gruppa. Hvis for mange, bør en dele inn i flere mindre grupper.
- Lage grupper der folk kan snakke om sine meninger uten å bli dømt

3. Dette spørsmålet går ut på å skape rom til alle MENNESKER: Hvordan kan vi skape trygge og gode rom til alle mennesker med alle typer identiteter, kjønn, legninger og seksualiteter?

Inkludere

- Inkludere alle
- Være tydelige på at alle er velkomne
- Alle må føle seg velkomne, ha noen veldig åpne gøy personene som lar alle føle seg velkomne, bare være åpne. Positiv påvirkning. Miljøarbeider og/eller åpne deltakere
- Ikke legge en mening til grunn

Skape forståelse

- Gi eldre folk og yngre en forståelse på slik verden er i dag
- Opplæring i kjønnsidentitet og seksualitet
- Forståelse for hverandres syn / legning
- Mer blanda grupper
- Viktig at man snakker om det
- Se hvor de kommer fra

Tilbake til korset

- Huske på hva Jesus sa, hvordan hadde han reagert?
- Ta fram likhetene, de er der for samme grunn
- Se på hjertet til folk
- Vi trenger mer bibelsk undervisning og lærer oss hva bibelen sier om det

Trygghet

- Si sin mening uten skam
- Blir møtt uten fordommer (møter meningene uten fordommer)
- Mange har veldig sterke meninger og vil ikke akseptere den andre

4. Hvordan skal vi få til å være en kirke som rommer både alle menigheter og alle mennesker, der alle samtidig føler seg velkommen og likeverdige?

- Akseptere at alle er forskjellig
- Inkludere og passe på at alle er med
- Legge til rette for møter angående dette
- Øvelser?
- Kirken og samfunnet
- Prøve å inspirere til lignende ting til alle fellesskap
- Det er ikke fysisk mulig. Alle blir krenket av noe.

Utgangspunkt for beregning av utslippskutt fra enhetene i rDnk mot 2030

Det har etter Kirkemøtevedtaket om reduksjon av utslipp fra reisevirksomhet med 60 % innen 2030 vært sett på hva som skal være det nøyaktige utgangspunktet for den vedtatte reduksjonen. Denne saken foreslår at gjennomsnittstall for 2019 og 2022 brukes som utgangspunkt.

For beregning av utslipp brukes regnskapstall for kjøp av flyreiser. Dette er samme metode som brukes av Asplan Viak når de gjør klimafotavtryksanalyse for Den norske kirke, og reisebyråer når de beregner utslipp per flyreise. Regnskapstallene er sammenliknet med utslippstall fra Berg-Hansen for alle enheter i Kirkerådet, inkludert valgte organ og Samisk Kirkeråd.

Selv om de faktiske utslippstallene som blir beregnet fra regnskapet ligger over de rapporterte tall fra reisebyrå, så er det ikke funnet systematiske forskjeller dem imellom, slik at det er helt OK å bruke disse for å sammenlikne mellom enhetene, og fra år til år. Det er ikke funnet systematiske forskjeller mellom utslipp målt på de to måtene for reiser i Nord, kontra i Sør-Norge, og heller ikke mellom årene 2019 og 2022. Men det ble registrert at utslipp beregnet fra regnskapstall ga høyere utslipp enn tall fra reisebyrå i pandemiårene. Altså at flyreiser ble systematisk dyrere disse årene, noe som ga utslag i ca 50% høyere utslippsverdier enn det som gjelder for 2019 og 2022. I følgende tabell er dette justert for i 2020 og 2021:

Tabell 1: utslippstall i kg CO₂-ekv.	2019	2020*	2021*	2022	Gj.snitt 2019+22	% av total
110 - Kirkerådet fellestjenester	232 298	75 987	79 362	189 352	210 825	14,5
120 - Kirkerådet avdelinger	230 904	37 846	45 450	178 254	204 579	14,1
130 – Bispemøtet (inkl. Preses)	38 940	3 173	3 672	35 165	37 053	2,6
210 - Oslo (uten Døvekirken)	16 859	4 632	2 465	8 232	12 545	0,9
2104280-99 - Døvekirken	192 071	32 829	23 197	112 358	152 215	10,5
220 - Borg	9 397	1 744	2 619	12 181	10 789	0,7
230 - Hamar	8 249	1 949	1 865	19 360	13 805	1,0
240 - Tunsberg	11 188	1 951	2 920	22 425	16 806	1,2
250 - Agder og Telemark	35 232	5 022	5 367	16 865	26 049	1,8
260 - Stavanger	46 795	12 635	13 064	58 197	52 496	3,6
270 - Bjørgvin	76 130	14 035	8 295	54 145	65 138	4,5
280 - Møre	48 935	8 557	9 398	67 131	58 033	4,0
290 - Nidaros	90 454	26 482	14 456	141 254	115 854	8,0
300 - Sør-Hålogaland	184 468	59 072	31 303	209 422	196 945	13,6
310 - Nord-Hålogaland	254 548	86 680	93 078	302 729	278 638	19,2
Totalt	1 476 468	372 594	336 511	1 427 069	1 451 769	

* Verdier redusert med 50% i 2020 og 2021 grunnet høyere priser.
Døvekirken er skilt ut fra Oslo BD og Preses er ført hos BM siden 2019.

Tabellen viser at utslippene totalt har gått ned fra 2019. Kolonne nummer to fra høyre (rosa) er gjennomsnittstall for utslipp for årene 2019 og 2022 per enhet. Nedgangen er drastisk i pandemiårene, men ubetydelig i 2022. Kolonnen lengst til høyre viser hvor stor andel gjennomsnittstallene for hver enkelt enhet utgjør av totalen. Tall med gul bakgrunn utgjør den største andelen av totalen.

Nord-Hålogaland skiller seg ut, men Kirkerådet samlet (110-130) utgjør den største andelen. Kirkedemokratiet utgjør omtrent 40% av dette i 2022. Døvekirken utgjør mer enn 10% av totalen.

Men endringene varierer stort fra bispedømme til bispedømme. Hvis vi sammenlikner utslippstall fra 2019 med 2022 ser vi at Agder og Telemark og Oslo bispedømmer har redusert utslippene mest (grønn bakgrunn i kolonne for 2022) mens mange bispedømmer har økt sine utslipp (alle med svak gul bakgrunn i 2022).

Hvis vi ser på prosentvis andel av nivået i 2019 (Tabell 2), så ser vi dette enda tydeligere. Enhetene i Kirkerådet er i 2022 redusert til 77-82% av nivået i 2019. Bispemøtet har her ca 90% av utslippsverdiene sammenliknet med 2019. For Oslo bispedømme har vi skilt ut døvekirken, som utgjør den største delen av utslippene. Disse to er redusert til 48-59% av verdiene i 2019. Flertallet av bispedømmene har økt sine utslipp (> 100%; lys gul bakgrunn), og Hamar og Tunsberg er mer enn doblet siden 2019 (> 200%; mørk gul bakgrunn).

Totalt ser vi likevel en svak reduksjon i utslippene i 2022 til 97% fra nivået i 2019 (3,3% reduksjon). Dette er langt fra nok og her må enda tydeligere styring og bevisste valg til for å oppnå den vedtatte reduksjonen på 60% innen 2030.

Tabell 2: Prosentvis endring per enhet i forhold til 2019:

	Prosentvis andel i forhold til 2019			
	2019	2020	2021	2022
110 - Kirkerådet fellestjenester	100	32,7	34,2	81,5
120 - Kirkerådet avdelinger	100	16,4	19,7	77,2
130 - Bispemøtet	100	8,1	9,4	90,3
210 - Oslo (uten Døvekirken)	100	27,5	14,6	48,8
2104280-99 - Døvekirken	100	17,1	12,1	58,5
220 - Borg	100	18,6	27,9	129,6
230 - Hamar	100	23,6	22,6	234,7
240 - Tunsberg	100	17,4	26,1	200,4
250 - Agder og Telemark	100	14,3	15,2	47,9
260 - Stavanger	100	27,0	27,9	124,4
270 - Bjørgvin	100	18,4	10,9	71,1
280 - Møre	100	17,5	19,2	137,2
290 - Nidaros	100	29,3	16,0	156,2
300 - Sør-Hålogaland	100	32,0	17,0	113,5
310 - Nord-Hålogaland	100	34,1	36,6	118,9
Totalt	100	25,2	22,8	96,7

Ut ifra disse tallene kan vi konkludere med at pandemiårene er lite representative og bør ikke brukes som utgangspunkt for beregning av reduksjoner fram mot 2030.

Videre ser vi store variasjoner mellom 2019 og 2022, med særlig store utslag for Agder og Telemark, Oslo, Hamar og Tunsberg BD. **For alle bispedømmer foreslås derfor å bruke gjennomsnittsverdier for 2019 og 2022 som utgangspunkt for utslippsreduksjoner, med mål om 60% reduksjon av dette fram mot 2030.** Det vil slå ulikt ut for ulike enheter, men vil på en bedre måte utjevne forskjeller og tilfældigheter enn å bruke kun tallene fra 2019. Det er disse tallene som er presentert i den rosa

kolonnen i Tabell 1, og som da blir utgangspunkt for videre reduksjoner for hver enhet fram mot 2030, med 50% for de to nordligste bispedømmene og 65% for resten.

Familievernkontoret ARENDAL

Samtaler Deltagelse Raushet **Respekt**

Fra deltagelse i paraden til Arendal på Skeiva i september 2022

ÅRSMELDING 2022

Friholmsgaten 2-4, 4836 Arendal

Tlf. nr. 37 00 57 80

E-post: fvk.arendal@bufetat.no

www.familiehuset.no

Innhold

Innledning.....	3
Verdigrunnlag og formål	3
Organisering og lovgrunnlag	3
Ressurser	4
Mål og oppdrag for 2022.....	5
Kjerneoppgaver	5
Par- og familierterapi.....	6
Foreldresamarbeid og mekling	6
Drop-in samtaler	7
Spisskompetanseområder.....	7
Familier berørt av vold – SKM vold.	7
Skilte familier med høyt konfliktnivå – SKM høykonflikt.	8
Foreldre som har blitt fratatt omsorg for egne barn – SKM foreldreoppfølging etter omsorgsovertakelse.	8
Barns deltagelse i familierapeutiske samtaler og mekling – SKM samtaler med barn. .	8
Foreldrestøtte og foreldreveiledning – SKM forebygging og foreldrestøtte	9
Utadrettet virksomhet	9
Kursvirksomhet.....	9
Samarbeid med andre instanser	10
Informasjon, undervisning og veiledning til andre instanser.....	12
Synlighet for publikum	12
Kvalitet og kompetanseutvikling.....	14
Veiledning.....	14
Kurs og konferanser	15
Spesialisering og videreutdanning	15
Avslutning.....	17
Vedlegg 1: Statistikk med kommentarer.....	18
Vedlegg 2: Oversikt over styret og ansatte.....	23

Innledning

Årsmeldingen beskriver driften ved Familievernkontoret i Arendal i 2022. Mål og oppdrag nedfelt i lov og tilskuddsbrev, samt statistikk fra kontorets kliniske virksomhet blir kommentert. 2022 har vært året hvor vi håpet på et «normalår» etter to år preget av pandemi. På mange måter har det blitt slik, samfunnet åpnet opp igjen på begynnelsen av året, og for mange familier har hverdagen blitt mer normal etter år med perioder på hjemmekontor og hjemmeskole og mindre sosial aktivitet. Samtidig har vi kanskje lært at det å snakke om hva som er normalt er vanskelig, i normalitetsbegrepet ligger en slags forventning om stabilitet. Selv om pandemien var en unik situasjon, kommer nye kriser som rammer barn og familier. Krig og uro, uforutsigbarhet og krevende økonomi har gitt utfordringer til mange. I urolige tider trenger vi den tryggheten familien kan gi, og derfor blir det også ekstra smertefullt når familielivet blir strevsomt. Vi blir minnet om hvor viktig det er, at en tjeneste som vår er tilgjengelig for å bistå familier til å finne måter å leve sammen på, både før og etter brudd. Tilgjengelighet og samarbeid har vært nøkkelord for oss i 2022. Vi har hatt fokus på dialog og møter med viktige tjenester vi samarbeider med, som barnevern, helsestasjoner og tingretten. Og vi har jobbet med å være tilgjengelig for enda flere, både geografisk ved arbeid med etablering av utekontor på Evje – og til nye grupper – som flyktninger fra Ukraina. Alt dette viktige arbeidet vil bli presentert og kommentert i denne årsmeldingen. God lesning!

Verdigrunnlag og formål

Familievernkontoret er en ideell stiftelse opprettet av Agder og Telemark bispedømmeråd med familien og familierelaterte problemer som arbeidsfelt. Virksomheter er forankret i kristne grunnverdier med respekt for individets ukrenkelighet og egenart og tar utgangspunkt i personenes egne forutsetninger, uavhengig av sosial status, livsførsel, religiøs tro eller politisk overbevisning.

Familievernkontoret skal hjelpe familier, par, foreldre og enkeltpersoner med samlivs- og samhandlingsproblemer og motvirke at kriser, konflikter og vansker blir varige. Kontoret skal videre arbeide utadrettet med forebyggende tiltak og gi etisk veiledning.

Arbeidet drives i tråd med lover og forskrifter fastsatt av offentlig myndighet.

(Stiftelsens vedtekter § 1)

Organisering og lovgrunnlag

Familievernkontoret i Arendal er organisert som en alminnelig stiftelse, jfr. Lov om stiftelser § 4. Stiftelsens styre er ansvarlig for virksomheten.

Kontoret er godkjent som offentlig familievernkontor, jfr. Lov om familievernkontor. Oppdragsgiver for virksomheten er Barne- og likestillingsdepartementet (BLD) ved Barne-, ung-

doms- og familieetaten (Bufetat), region sør. Kontorets oppgaver er hjemlet i Lov om familievernkontor § 1:

Familievernet er en spesialtjeneste som har familierelaterte problemer som sitt fagfelt. Familievernkontorene skal gi et tilbud om behandling og rådgivning der det foreligger vansker, konflikter eller kriser i familien. Familievernkontorene skal foreta mekling etter lov om ekteskap § 26 og barneloven § 51. Familievernkontorene skal bistå der retten oppnevner en ansatt fra familievernet etter barnelova § 65 a.

Familievernkontorene bør også drive utadrettet virksomhet om familierelaterte tema. Dette kan bestå av veiledning, informasjon og undervisning rettet mot hjelpeapparatet og publikum.

Familier, par eller enkeltpersoner kan henvende seg direkte til et familievernkontor. Lege, psykolog, medisinsk eller sosial institusjon eller offentlig myndighet kan henvise klienter til familievernkontor.

Statsforvalteren i Agder fører tilsyn med familievernkontorets virksomhet, jfr. Lov om familievernkontor § 3. Siste tilsyn ved kontoret var i april 2021.

Ressurser

Kontorets budsjett for 2022 hadde en kostnadsramme på ca. kr. 13,1 millioner. Dette inkluderer rammetilskudd og ekstra tilskudd til særskilte formål fra Bufetat. Vi hadde et sykefravær på 9 %. Dette er et høyt tall og en krevende situasjon, men samtidig en nedgang fra 2021 der sykefraværet var på 12,6 %. Vi har hatt kvalifiserte vikarer tilgjengelig som har kunnet fylle opp vakanser, slik at sykefraværet i liten grad har påvirket tilbudet til klientene.

Resultatet for kontoret før avregningen til Bufetat viste et overskudd på kr. 113.680,-. Avregningen viser at Bufetat skylder Familievernkontoret kr. 20.563,-. Dette beløpet blir ikke dekket inn av Bufetat, da beløpet gjelder ekstra utgifter til pensjon som kontoret har klart å dekke over budsjettet. Regelverket sier at kontoret ikke har lov til å sitte igjen med et overskudd. Kr. 113.680 føres derfor som kortsiktig gjeld og trekkes i neste års tilskudd. Resultatet for kontoret går derfor i 0.

Pr. 31.12.2022 hadde kontoret 12,3 godkjente årsverk: daglig leder, 3 kontorfaglig ansatte i totalt to stillinger (kontorsjef og 2 konsulenter) og 9,3 terapeutårsverk, som er en økning fra 9,1 terapeutårsverk i 2019 og 2020 og 8,7 terapeutårsverk i 2021 (dette året hadde vi en pålagt midlertidig innsparing). Terapeutårsverkene er fordelt på 3 sosionomer, 2 vernepleiere, 1 barnevernspedagog og 4 psykologspesialister. Kontoret har i løpet av året hatt 2 vikarer inne i terapeutstillinger.

Mål og oppdrag for 2022

Familievernkontorloven angir mål og oppgaver for familievernet. Tilskuddsbrev fra Bufetat fastsetter årlige mål, konkrete oppdrag og rapporteringskrav for det enkelte familievernkontor. Tilskuddsbrevet bygger på statsbudsjettet og tildelingsbrev 2022 fra Bufdir til Bufetats regioner.

Hovedmålene for 2022 er formulert slik:

1. Barn, ungdom og familier med behov får tilbud gjennom Bufetat med riktig kvalitet til riktig tid.
2. Etaten har effektiv ressursbruk.

Tilbud med riktig kvalitet til riktig tid

Av Bufetat er kvalitetsmålene operasjonalisert i styringsparametere som omhandler barns deltakelse i mekling ved separasjon, samlivsbrudd og foreldretvist, hvorvidt foreldre takker ja til å delta i flere enn den første meklingstimen og hvor mange avtaler om foreldreansvar, bosted og samvær familievernkontorene klarer å mekle fram. I tillegg er det gitt føringer for gjennomføring av flere fagutviklingsprosjekter.

Å få tilbud til riktig tid betyr for familievernkontorene at folk som henvender seg til kontoret skal få tilbud om første konsultasjon innen 4 uker fra henvendelse i såkalte kliniske saker (terapi og veiledning) og innen 3 uker i meklingsaker, omtalt som familievernkontorenes kjerneoppgaver.

Effektiv ressursbruk

Dette målet omhandler krav til antall konsultasjoner pr. terapeutårsverk, som for 2022 ble satt til 500. Kravet til terapeutårsverk har vært 500 per år siden 2016, før dette var kravet 450. I tillegg stilles det krav til internkontroll, risikovurderinger og avvikshåndtering, inkluderte arbeidsmiljø, økt digitalisering og informasjonsvirksomhet og synliggjøring av familievern tjenesten.

Kjerneoppgaver

Samtaler med par, familier og enkeltpersoner som befinner seg i livskriser og strever med ulike vansker i familien er familievernkontorets viktigste oppgave. I 2022 behandlet Familievernkontoret i Arendal 1425 saker, det vil si at kontorets ansatte møtte 1425 familier. 1059 saker var kliniske saker (par- og familierterapi, råd og veiledning) og 366 var meklinger. Totalt møtte vi 170 flere familier enn i 2021, men 9 færre enn i 2019. Antall terapeutårsverk var noe lavere grunnet nedtrekk og sykemeldinger i 2021, mens det i 2019 og 2022 har vært relativt likt, slik at tallene er sammenlignbare. At tallene fra 2019 og 2022 er såpass like kan tyde på at antall henvendelser og konsultasjoner nå har stabilisert seg etter noen år med nedgang grunnet pandemien.

Par- og familierterapi

Av kliniske saker som ble avsluttet i 2022 (til sammen 723 saker) handlet 291 om *samlivsrelaterte tema*, hvorav 159 handlet om å styrke parforholdet og 39 om samspillvansker i familien. 73 saker handlet om å avklare eller avslutte parforholdet, og 20 om samlivsbrudd. Med andre ord: flere ba om hjelp til å styrke par- og familierelasjoner enn til å avklare grunnlaget for fortsatt samliv eller samlivsbrudd. Til sammen utgjorde samlivsrelaterte tema 37,94 % av de kliniske saker.

108 familier har deltatt i terapeutiske samtaler hvor foreldrerollen, foreldre-barn-relasjoner, barns opplevelse av sin livssituasjon, nyfamilieproblematikk og flergenerasjonsproblematikk har vært hovedtema. Disse sakene utgjorde 38,75 % av de kliniske sakene. Vi erfarer at en del foreldre henvender seg til oss med bekymringer for sine barn, og vi har gode erfaringer med terapeutiske samtaler for barn og foreldre sammen. Nyfamilie- og flergenerasjonsproblematikk er blitt «vanlig» hos oss. Oppløsning av parforhold og danning av nye parforhold byr på utfordringer for både barn og voksne. Kontorets *familieteam* som består av 4 – 5 terapeuter, har avsatt tid til å møte større familier en gang i uka. Familiene møter da 2 eller flere terapeuter.

79 saker har handlet om *risikotemaer*, som sykdom eller nedsatt funksjonsevne, fysisk, psykisk vold og seksuelle overgrep, rusmisbruk og andre alvorlige hendelser. Det har vært en økning i denne type tema de senere årene. Familievernkontoret i Arendal har helt siden 2007 hatt et eget familievoldsteam (5 terapeuter) som har særlig ansvar for å møte familier berørt av ulike former for vold og overgrep. Familievoldsteamet samarbeider med Alternativ til Vold (ATV), krisesenteret og kommunale barneverntjenester. Risikosaker utgjorde 25,20 % av alle kliniske saker til behandling i 2022. I 2022 ble det kun sendt 4 bekymringsmeldinger til barnevernet. Det er viktig for oss at vi avdekker vold og forhold som utløser bekymring for hvordan barn har det, slik at familier kan få den hjelpen de trenger, og disse tallene er lave. Vi samarbeider med barnevernet i flere saker, og i noen saker meldes det ikke bekymring fordi barnevernet allerede er koblet på. I 2022 var barnevernet en aktiv samarbeidspartner i 41 kliniske saker.

Foreldresamarbeid og mekling

I de resterende kliniske sakene som ble avsluttet i 2022, 245 saker, var hovedtema i samtalen samarbeid om felles barn når foreldrene ikke bor sammen. Av disse handlet 23 spesifikt om å få avklart bosteds- og samværsspørsmål og 14 om barnas situasjon i foreldrenes konflikt. De øvrige handlet om ulike spørsmål knyttet til det å være foreldre i hvert sitt hjem. Sakskategorien utgjorde 34,96 % av alle kliniske saker til behandling i 2022.

Disse sakene har, i innhold, en del til felles med foreldremekling. I 2022 ble det gjennomført 326 meklinger ved Familievernkontoret i Arendal. Mens *foreldresamarbeidssaker* har som utgangspunkt at en eller begge foreldre ønsker hjelp til å få til et bedre samarbeid om barna, og samtalen foregår innenfor en ramme av frivillighet, er det obligatorisk med 1 time *mekling* for alle foreldre med felles barn under 16 år som flytter fra hverandre ved separasjon

eller samboerbrudd, samt for foreldre som ønsker å bringe sak om foreldreansvar, bosted og samvær inn for retten. I tillegg gis det tilbud om inntil 6 timers frivillig oppfølging. Formålet med mekling er at foreldre som ikke bor sammen skal bli enige om hvordan de skal samarbeide om barna og hva slags bo- og samværsordninger de skal ha. Barn fra 6 – 7 års alder inviteres til samtale med mekler, slik at de kan, dersom de ønsker det, få uttale seg om sine ønsker og behov før foreldre inngår avtale. Foreldrene har også mulighet for individuelle samtaler med mekler, og foreldre får tilbud om å delta på et to timers kurs om konflikt- og konfliktforståelse i tilknytning til meklingsprosessen. Familievernet nasjonalt har de siste årene hatt særlig fokus på å utvikle god meklingspraksis, særlig i de konfliktfylte sakene.

Drop-in samtaler

Familievernkontoret i Arendal har siden 2016 tilbudt det vi kaller drop-in samtaler. Fra 95 slike samtaler i 2018, hadde vi i 2022 138 slike samtaler. Drop-in tilbudet betyr at de som i første omgang trenger kun én konsultasjon, tilbys en slik time raskt. Dersom man har behov for terapi videre, vil man så måtte påregne ordinær ventetid. Vi ser at dette er et godt tilbud for mange, som også gjør at vi kan utnytte timer som blir stående ledig ved avlysninger

Spisskompetanseområder

Bufetat har definert noen fagområder familievernet skal ha spesielt fokus på. Innenfor disse områdene er det definert spisskompetansemiljø (SKM) ved utvalgte familievernkontor i hele landet. De har et nasjonalt ansvar for å samle og utvikle erfaringskunnskapen innenfor sine områder. Hvert SKM har også knyttet til seg ressursmiljøer som er plassert på utvalgte familievernkontor i hver region, som igjen har knyttet til seg kontaktpersoner fra samtlige familievernkontor.

Familier berørt av vold – SKM vold.

Som nevnt over har vi hatt et eget familievoldsteam ved kontoret helt siden 2007. En terapeut i familievoldsteamet er kontaktperson for SKM og ressursmiljø vold, og han deltar på jevnlig møter slik at teamet holdes orientert om aktiviteten på dette området. Teamet samarbeider med Alternativ til Vold (ATV) om hvilke tilbud vi til sammen skal ha til familier med voldsproblematikk. Familievoldsteamet har arbeidet med parterapi ved erkjent voldsproblematikk, og også hatt samtaler med enkeltpersoner, foreldre og barn om reaksjoner på og håndtering av sinne og vold. I tillegg til ATV har Krisesenteret og kommunale barneverntjenester vært viktige samarbeidspartnere i arbeidet. Terapeuter fra Familievoldsteam deltar i opplæring og veiledning i regi av SKM vold.

I 2022 startet vi opp en klinisk gruppe for kvinner som har vært utsatt for vold. Det ble gjennomført en gruppe med 7 deltagere på våren, og en gruppe med 4 deltagere på høsten (6 var påmeldt høstens gruppe, men to trakk seg underveis). Tema for samlingene har blant annet vært reaksjoner etter vold, håndtering av disse reaksjonene, identitet og selvbylde og samarbeid om barn. Det har vært svært gode tilbakemeldinger fra deltagerne i gruppa på at tilbudet har vært meningsfullt.

Familievernkontoret i Arendal har også et spesielt tilbud i møte med seksuell vold, hvor utøvere av seksuell skadelig atferd, under 18 år, kan få tilbud om familiebehandling gjennom et tiltak som kalles TVERS. I 2022 arbeidet TVERS¹ med 4 saker.

Skilte familier med høyt konfliktnivå – SKM høykonflikt.

Familievernkontorene i Agder er utpekt som ressursmiljø i regionen for arbeid med familier i høy konflikt. Dette blant annet på bakgrunn av at kontorene over flere år drev gruppetilbudet, «Barn ut av foreldrekonflikten», til skilte familier med vedvarende høyt konfliktnivå, og også på bakgrunn av at en terapeut ved vårt kontor har holdt på med et doktorgradsprosjekt knyttet til dette gruppeprogrammet. Videreutvikling av god meklingspraksis i de konfliktfylte meklingsene er også en oppgave for SKM og ressursmiljø høykonflikt. En terapeut/mekler ved kontoret er ansvarlig for oppfølging av dette i samarbeid med Familievernkontoret i Vest-Agder. Som en del av dette ressursmiljøet har to terapeuter i 2022 også deltatt i piloteringen av en familieterapeutisk modell i møte med foreldre som strever med samarbeid som kalles «Sterke barn i 2 hjem» (SB2H). Sterke barn i 2 hjem er et barnefokustert samtaletilbud med fokus på muligheten for å styrke barn og øke deres beskyttelse slik at de får et godt liv til tross for at foreldre ikke mestrer å etablere et godt foreldresamarbeid. Barn møter alene eller sammen med en av foreldrene til samtaler. Foreldre møter alltid hver for seg til samtaler, og blir støttet til å etablere to selvstendige(parallelle)foreldreskap. Dette er et alternativ til samtaletilbud der foreldre møter sammen for å håndtere uenigheter med mål om et tett og godt foreldresamarbeid. Foreldre og barn blir i første omgang tilbudt 8-10 samtaler over til sammen ca. 6 måneder. Modellen er utviklet av SKM.

Foreldre som har blitt fratatt omsorg for egne barn – SKM foreldreoppfølging etter omsorgsovertakelse.

Dette er en forholdsvis ny oppgave for familievernkontorene, med bakgrunn i at foreldre ikke opplever seg godt nok ivaretatt av barneverntjenesten etter omsorgsovertakelse. Familievernkontoret i Vest-Agder, avd. Kristiansand tilbyr kurs for foreldre fra hele Agder, med temaer som sinne, sorg og tap, og om å være foreldre på avstand, uten daglig omsorg. Kurset ledes av en familieterapeut og en forelder som selv har mistet omsorgen for egne barn. Foreldre som har blitt fratatt omsorgen for egne barn gis for øvrig tilbud om samtaler ved vårt kontor. I 2022 hadde vi kun 5 nye henvendelser om dette.

Barns deltagelse i familieterapeutiske samtaler og meklings – SKM samtaler med barn.

I 2022 deltok 129 barn i kliniske saker og 66 barn i meklings. Vi mener det er viktig at barn gis mulighet til å treffe mekler som bistår foreldrene, av hensyn til barna selv med tanke på å anerkjenne og gjøre deres erfaringer gyldige, og for å informere foreldre og mekler før foreldrene inngår avtaler for barna. Dette støttes blant annet av forskere ved Universitetet i

¹ <http://www.abup.no/psykisk-helse/tvers/>

Tromsø som har undersøkt hvilke erfaringer barn, foreldre og meklere som har benyttet BIM-modellen (barn i mekling)² har med at barn deltar i meklingsamtaler.

SKM samtaler med barn har som sitt mandat å bidra til videreutvikling av god praksis for samtaler med barn på familievernkontorene. Dette gjelder i både mekling og kliniske saker. En terapeut ved vårt kontor har ansvar for å følge opp dette fagområdet. Vi er opptatt av at samtaler med barn på familievernkontoret skal skje innenfor en familieterapeutisk ramme. Det innebærer at barn og foreldre/foresatte deltar i terapeutiske samtaler sammen, utfra en forståelse av at barn og unge forstås som aktører som deltar i både samspill om og løsning av vanskeligheter som utspiller seg i familien.

Foreldrestøtte og foreldreveiledning – SKM forebygging og foreldrestøtte

Mye av vårt arbeid kan defineres som forebygging og foreldrestøtte, blant annet samarbeid med foreldre som strever i parforholdet, foreldre som har vanskelig samarbeid med eks-partner, foreldre som sliter med psykiske lidelser eller rus eller foreldre som sitter i fengsel. Både par- og familieterapi og mer spesifikk foreldreveiledning bidrar med støtte til foreldre og forebygging av utvikling av psykiske lidelser hos barn. Etableringen av *SKM forebygging og foreldrestøtte* har sammenheng med at familievernets kompetanse på dette området også skal tas i bruk i samarbeid med andre tjenester.

I 2022 har vi ved kontoret, i samarbeid med SKM, hatt et særskilt fokus på vårt samarbeid med helsestasjonene. En terapeut har besøkt helsestasjoner og tilgrensende tjenester i de fleste kommunene i tidligere Aust-Agder. Han har da deltatt på fagmøter og orientert om våre tjenester. Et særskilt fokus har vært å jobbe for at unge par tar kontakt for parterapi før utfordringene vokser seg for store. Tilbakemeldingene fra helsestasjonene har vært gode, og vi vil følge opp dette i 2023, med å invitere helsestasjonene til samarbeidsmøte på Familievernkontoret.

Utadrettet virksomhet

Kursvirksomhet

På «menyen» har Familievernkontoret i Arendal 2 ulike kurs for fylkets innbyggere.

Bufferkurs er samlivskurs «...spesielt beregnet på par som har vært sammen lenge nok til å ha opplevd at de samme konfliktene har en tendens til å gjenta seg»³. Styrking av samhold,

² Strandbu & Thørnblad: *Hva står på spill?* – Barns deltakelse og budskap i mekling. Fokus på familien 4-2015 (271–291) © Universitetsforlaget

Strandbu, Thørnblad & Handegård: *Involvering av barn i foreldremekling Barns erfaringer fra meklinger ved varierende konfliktnivå og problembelastning* DOI: 10.18261/issn.0809-9553-20 Tidsskrift for familierett, arverett og barnevernrettslige spørsmål årgang 14, nr. 4, 2016, s. 360–385

³ <https://www.bufferkurs.no/om-kurset.html>

hverdagskjærlighet og håndtering av ulikheter og konflikter er sentrale temaer. Kurset bygger på forskningsbasert kunnskap og er jevnlig revidert på bakgrunn av systematiske tilbakemeldinger fra par og kursledere. Kurset består av 5 samlinger, hver kurssamling er på 2,5 – 3 timer hvor det veksles mellom undervisning fra kursledere og øvelser for det enkelte par. Hver samling evalueres skriftlig. En kursdeltager sier i evalueringen at de har fått verktøy som hjelper dem å komme bedre ut av uenigheter og at «kurset har hjulpet oss å komme på bølgelengde igjen». Kontoret gjennomførte to bufferkurs i 2022, og til sammen 13 par deltok.

Minikurs er et 2-timers gratis kurs for foreldre som ikke bor sammen, med utfordrende og konfliktfylt foreldresamarbeid. Dette kurset har vært en del av styrkingen av tilbudet i mekling, og var nytt i 2018. Målet med kurset er å formidle kunnskap om hva slags betydning det kan ha for barna at foreldrene deres har konflikter seg imellom, og gi tips om måter å dempe konflikter på. Intensjonen er videre at foreldrene kan ta med seg denne kunnskapen inn i meklingsmøtene og/eller andre samtaler på familievernkontoret om foreldresamarbeid. I 2022 holdt vi 4 Minikurs hvor til sammen 28 foreldre møtte.

Samarbeid med andre instanser

Familievernkontoret i Arendal har over flere år hatt et utstrakt samarbeid med **kommunene i tidligere Aust-Agder**. Leder ved kontoret har hatt to samarbeidsmøter med ledere fra barneverntjenestene i Østre Agder, Arendal, Grimstad og Froland. Det har videre vært et utstrakt samarbeid i enkeltsaker med kommunale instanser, først og fremst barneverntjenester, krisesenter og helsestasjoner, psykisk helsetjeneste og ulike forebyggende kommunale (familie) tjenester. Som tidligere nevnt har det vært avholdt samarbeidsmøter/ besøk på nesten alle **helsestasjoner** i tidligere Aust-Agder i 2022.

Kontoret har et tett samarbeid med **voksenopplæringen i Arendal kommune (AVO)** med mål om å bli en mer tilgjengelig tjeneste for innvandrere og flyktninger. Her gir vi både jevnlig informasjon om familievernkontoret til elever og lærere og vi tilbyr konsultasjoner på skolens område. Denne praksisen startet opp høsten 2016 og er nå en etablert praksis. Det har de siste årene vært mer undervisning om «familieliv i Norge» i samfunnsklassene, mens konsultasjoner kanaliseres til kontoret. Undervisningen gir både informasjon om kontorets tilbud og tematiserer familieliv både i hjemlandet til elevene og i Norge. Siden mekling er et obligatorisk tilbud og benyttes mer uavhengig av kjennskap til kontoret, har vi ikke forsøkt å måle om disse tallene har endret seg for flyktninger og innvandrere de senere årene. Vi er derimot opptatt av at vi også skal oppleves relevant som en forebyggende og terapeutisk tjeneste. I 2022 hadde vi 18 kliniske saker som vi vet er direkte knyttet til tilbudet ved voksenopplæringen, en hovedvekt av disse er knyttet til samtalegruppen for ukrainske kvinner. Flere kan imidlertid ha kontaktet kontoret etter informasjon på skolen – det har vi ikke tall for.

Nytt i 2022 er at vi, på bakgrunn av samarbeid med AVO, har startet opp en **samtalegruppe for kvinner fra Ukraina**. I en svært krevende livssituasjon har mange Ukrainere ytret ønske

om et fellesskap for samtale og veiledning. Svitlana Pilat, som er utdannet innen psykologi, språk og pedagogikk og som også har jobbet for AVO, ble ansatt i en midlertidig prosjektstilling for å drive en samtalegruppe sammen med en av terapeutene ved kontoret. Ansettelsen av Svitlana har gjort det mulig å ha en gruppe hvor deltagerne kan få snakke på eget språk, og det har vært kommunisert på både ukrainsk, norsk og engelsk. Det har vært 10 – 12 deltagere i gruppen på det jevne og de har møttes til 11 samlinger. Det har kommet gode tilbakemeldinger fra deltakerne som uttrykker at dette har vært svært nyttig. Tilbakemeldinger fra deltakerne omhandler viktigheten av fellesskapet, det å få snakke sitt eget språk, tid til å sitte ned og tenke og lytte, være sammen med andre i liknende situasjon. Det har vært snakket om norsk og ukrainsk kultur, identitet, traumereaksjoner og hvordan håndtere disse, relasjon til ektemann som er i Ukraina, barnas situasjon/reaksjoner, o.l. På grunn av fortsatt behov og gode tilbakemeldinger vil kontoret gi et tilsvarende tilbud til nye deltagere også våren 2023.

Familievernkontoret i Arendal har faste samarbeidsmøter med **Agder tingrett** hvert år. I 2022 ble det avholdt møter i april og november, og på møtet i november deltok også jurist fra regionskontoret i Bufetat Sør. Utover de halvårlige møtene har familievernkontoret noe samarbeid med tingretten i enkeltsaker, ved at foreldre henvises familievernkontoret for å jobbe med kommunikasjon og samarbeid parallelt med rettsprosessen, eller etter avsluttet rettsprosess. For å sikre gode overganger fra en prosess i retten til samtaler ved familievernkontoret, har vi også som en ny ordning i 2022 deltatt på noen saksforberedende møter i tingretten. Dette for å gjøre det tydeligere for foreldre hvordan et samarbeid på familievernkontoret kan se ut og for å gjøre det lettere for foreldre å ta et bevisst valg på om de ønsker et slikt tilbud eller ikke.

Kontoret har også faste samarbeidsmøter med **eksterne meklere** hvert semester hvor både faglige tilnærminger i mekling drøftes og samarbeidet mellom familievernkontoret og de eksterne meklerne diskuteres.

Familievernkontoret deltok også i 2022 i konsultasjonsteam ved mistanke om vold og seksuelle overgrep mot barn. Konsultasjonsteam er et samarbeid mellom Bufetat, ABUP, Agder politi, Barnehuset, Arendal kommune og familievernkontoret. Vi har også gjennom flere år deltatt i **TVERS** som er et tverretatlig behandlingstilbud for familier berørt av seksuelle overgrep eller vold, jfr. omtale s. 8. Tilbudet drives i samarbeid med Sørlandet sykehus avdeling for barn og unges psykiske helse (ABUP) og distriktpsykiatrisk senter (DPS). TVERS-teamet tilbyr oppfølging til unge med uønsket eller skadelig seksuell adferd og deres familier. Familiene henvises fra kommunale barneverntjenester.

To terapeuter fra kontoret har ved to anledninger deltatt på Servicetorg i **Froland fengsel**. De har da vært tilgjengelige for samtaler med ansatte og innsatte. Tilbudet har vært godt benyttet. Som en del av familievernets samarbeid med **forsvaret**, har leder ved kontoret funksjon som ressursperson på dette området for vår region. Hun har deltatt på en nasjonal

faglig samling, og har bidratt med undervisning for familier på samling før utreise til utenlandstjeneste.

Informasjon, undervisning og veiledning til andre instanser

Familievernkontoret får jevnlig forespørsel om å undervise om tema knyttet til samliv og nære relasjoner, og vi forsøker å svare positivt på slike henvendelser så sant vi har kapasitet til det. I 2022 har det vært undervist for psykologiklasser ved Tvedestrand videregående, en klasse i rettslære ved Dahlske videregående, for ansatte og brukere ved Kirkens Bymisjon i Arendal, og for ansatte i Arendal kommune. Kontoret bidrar også noe med veiledning av studenter og andre instanser. I 2022 har leder hatt en veiledningssamling med frivillige i Kirkens bymisjon. Vi har i løpet av året hatt to studenter fra videreutdanning i familierapi i praksis, som også har mottatt veiledning fra hver sin terapeut.

Synlighet for publikum

Familievernkontoret i Arendal jobber med å gjøre tilbudet kjent, særlig gjennom samarbeid med ulike kommunale instanser, og undervisning for publikum og fagfolk i både første- og andrelinjetjenesten. Vi har kontinuerlig oppdatert informasjon om kontorets tilbud på vår nettside, www.familiehuset.no. En ansatt har ansvar for å holde siden oppdatert, i tillegg til å sørge for at våre sider på den sentrale nettsiden til Bufetat er oppdatert. Leder ved kontoret har i løpet av året deltatt i morgensendingen til NrK Sørlandet ved tre anledninger, og snakket om ulike utfordringer i familielivet og om kontorets tilbud. Flere terapeuter deltok i paraden til «Arendal på Skeiva» under parolen «livet på skeiva – familievernkontoret for ALLE».

En av terapeutene ved kontoret har bidratt i Bufetat sin satsning på å gjøre samlivskurset «Godt samliv» digitalt og på denne måten tilgjengelig for mange ⁴. Etter at kurset ble gjort tilgjengelig høsten 2022, har sidene over 1,7 millioner visninger og 84.000 unike brukere!

For å styrke synligheten av tjenesten, styrke samarbeidet med andre instanser og bidra til felles utveksling av kompetanse arrangerte kontoret i desember 2022 et fagseminar for samarbeidspartnere. 120 deltok på seminaret og deltagerne var ansatte fra helsestasjoner, skoler, barnehager, barnevern, kommunale familiesentre, kritesenter, ATV og Agder tingrett. Tema for seminaret var «**Familieliv i 2 hjem - om det å være familie og foreldre etter samlivsbrudd**». Til å forelese på seminaret var det både lokale krefter og ansatte fra Spisskompetansemiljøet for vold og høykonflikt (SKM).

Bård Bertelsen, psykologspesialist med doktorgrad på foreldreskap i høykonfliktsaker og ansatt ved Familievernkontoret i Arendal og Universitetet i Agder, uttrykte et ønske om å bidra til økt innlevelse i hva som står på spill for foreldre som er del av en «høykonfliktsak». Han skisserte «bruddet» mellom virkelighetsbeskrivelsene foreldrene selv gir og de beskrivelsene som finnes i offentlige tekster og praksiser. Han har i sin forskning sett på konflikter foreldre

⁴ <https://www.bufdir.no/foreldrehverdag/a-vare-foreldre/samliv-og-familie/godt-samliv/>

står i som et arbeid, som ikke bare drives frem av foreldre og de instanser som er involvert, men som også drives frem i spennet mellom samfunnets forventning til foreldre som likestilte og hengivne. I andre del av sitt foredrag foreslo Bård alternative innganger til forståelse av dette arbeidet enn konflikt, innganger som bekymring, forpliktelse og kjærlighet.

Jan Stokkebekk, klinisk sosionom og familieterapeut og ansatt ved SKM, presenterte fra sitt doktorgradsarbeid. Jan utbrøt i innledning til sitt foredrag: «Jeg elsker konflikt!», og viste til at konflikter både kan være konstruktive og destruktive. Jan presenterte videre forskning på foreldrekonflikter og hvordan hyppig negativ kontakt mellom foreldre kan være med på å eskalere konflikter. Trine Eikrem, psykologspesialist og leder for SKM, har forsket på barns deltagelse i mekling og sett på det arbeidet foreldre gjør i skilsmisser som betegnes som «vanlige» eller med lavt konfliktnivå. Hennes doktorgradsarbeid gir kunnskap om mye av det som fungerer for barn og foreldre både i samarbeidet med hverandre og med familievernnet. Barn er, ut fra Trine sine funn og også annen tilsvarende forskning, fornøyde med å være med i mekling, og Trine utfordret oss på hvordan vi som tjeneste bruker denne kunnskapen slik at mulighetsrommet som ligger i meklingsdeltagelsen benyttes på best mulig måte.

120 deltok på fagseminaret «Familieliv i 2 hjem» på Tyholmen hotell 1.12.22

Kvalitet og kompetanseutvikling

Kompetanse forstås som «..de samlede kunnskaper, ferdigheter, evner og holdninger som gjør det mulig å utføre aktuelle oppgaver i tråd med definerte krav og mål» (Lai 2014). Kompetanseutvikling på familievernkontoret innebærer både kunnskapsoppdatering og kontinuerlig arbeid med bevisstgjøring og refleksjon over hvordan våre verdier og holdninger viser seg i vår praksis og erfares av andre. Dette betyr at det forventes at ansatte holder seg oppdatert på hva som skjer innen fagfeltet ved å delta på kurs, konferanser og ved å lese faglitteratur som deles i kollegiet. Men denne kunnskapsoppdateringen er lite verdt dersom den ikke blir anvendt og reflektert over i praksis. Løpende veiledning, med fokus både på anvendt teoretisk kunnskap, ferdighetsutvikling og fagetisk refleksjon er derfor satt i system for samtlige ansatte, det vil si leder, kontorfaglig personale og terapeuter. Vår vurdering er at dette er det viktigste vi gjør, i tillegg til å lytte til og ta hensyn til tilbakemeldinger fra våre klienter og kursdeltakere, for å jobbe for god kvalitet på våre tjenester. Som beskrevet over legger Bufetat føringer for familievernkontorenes kompetanseutvikling i regi av sine spisskompetansemiljøer, SKM, for utvalgte problemstillinger/fagområder. Dette må vi forholde oss til, blant annet gjennom rapportering på kontorets aktivitet på de ulike områdene. Planer for fagutvikling utover dette, blant annet for kjernevirksomheten, definert som par- og familieterapi, samt strukturer for ferdighetstrening og fagetisk refleksjon, er en integrert del av kontorets arbeid med virksomhetsplaner og evaluering av disse.

Veiledning

Det har vært tre veiledningsgrupper ved kontoret i 2022:

1. For kontorfaglig personale med fokus på klientmottak – veileder Elin Karlsen, psykolog ved Familievernkontoret i Arendal.
2. For terapeuter med fokus på emosjonsfokustert parterapi (EFT) – veileder Even Tengedal, sertifisert EFT-terapeut og leder ved Grenland familievernkontor.
3. For terapeuter med fokus på systemisk par- og familieterapi – kollegaveiledning i gruppe.

I tillegg har hele kontoret hatt 2 dager med veiledning i systemiske og dialogiske perspektiver med Anne Hedvig Vedeler, 1. amanuensis ved VID vitenskapelige høgskole.

Kurs og konferanser

Norsk forening for familierterapi holder en årlig konferanse. I 2022 var tittelen på denne konferansen «Den søkende terapeut – innovasjon og inspirasjon i systemisk og relasjonelt arbeid og 6 terapeuter fra kontoret deltok. Tre terapeuter bidro med en workshop med tittelen «Den gravende terapeut».

De fleste ansatte deltok på meklersamling i april 2022. Leder deltok på en to dagers konferanse om veteranarbeidet i familievernet i september. Hun har også deltatt på regionale og nasjonale lederkonferanser. Samtlige kontorfaglig ansatte, leder og 6 terapeuter deltok på en regional fagsamling i september om Selvivaretagelse og terapeututvikling, hvor en dag var felles for alle og en dag var med spesifikt program for terapeuter og kontorfaglige separat. Vi har ellers fulgt opp Bufetats spisskompetanseområder gjennom digitale møter og samlinger med for SKM vold og SKM høykonflikt. Familievoldsteam har deltatt på opplæring i modellen EEA (Enkel og effektiv aggresjonskontroll) og modellen «Tryggere barndom», og to terapeuter har deltatt på fagsamlinger og veiledning knyttet til modellen «Sterkere barn i to hjem».

Leder og to terapeuter deltok på nordisk konferanse i familierterapi i København i august 2022. Der bidro vi også med en workshop ledet av Sandra Furset, leder av Familievernkontoret i Vest-Agder.

Bård Bertelsen, Ella Kopperud og Tove Heggdal holder workshop på nasjonal konferanse

Sandra Furset, Ella Kopperud, Anne Hedvig Vedeler og Elin Okkenhaug Bratland holder workshop på nordisk konferanse

Spesialisering og videreutdanning

Mona Bele har i 2022 tatt et sertifiseringskurs i samarbeidsorientert og dialogisk praksis. Leder ved kontoret, Elin Bratland startet høsten 2021 på et masterprogram i verdibasert ledelse, et program som strekker seg over fire år som deltidsstudium. Aleksander Henriksen har deltatt på opplæring i COS (Circle of Security) og ble sertifisert COS -veileder høsten 2022. COS er et manualisert veiledningsprogram for foreldre eller andre omsorgspersoner

Høsten 2017 fikk Familievernkontoret i Arendal tilsagn fra Norges forskningsråd (NFR) om støtte til PhD-prosjektet «Barn ut av foreldrekonflikten – samskaping av virksomme hjelpetilbud til familier som lever med høyt konfliktnivå etter samlivsbrudd» (støtte til PhD i offentlig sektor). Samarbeidspartnere i prosjektet er NFR, UiA (Universitetet i Agder), Bufetat region sør og Sørlandet sykehus ved Abup. Psykologspesialist Bård Bertelsen startet samtidig på UiAs PhD-program. Prosjektet ble avsluttet i september 2021, og Bertelsen disputerte i februar 2022.

Doktorgraden ble feiret med en samling for ansatte og styret 1. mars 2022, og avdelingsdirektør i Bufetat region Sør, Jan Ove Nesse deltok. Noe av det vi har lært av Bård sin forskning, og som allerede preger vårt arbeid, er blant annet hvordan begrepet «høykonflikt» farger det vi ser og det vi spør etter som tjeneste. Vi har blitt oppmerksomme på at fokuset på konflikt kan føre til at foreldrenes bekymringer for barnas omsorgssituasjon ikke blir lyttet til eller gitt nødvendig rom av de tjenester familien forholder seg til, slik som på familievernkontoret. Vi er takknemlige for at Bård har lyttet, på sin unike måte, til foreldre, terapeuter, dommere og til tekster og litteratur – og at han har formidlet forståelser til oss som gjør at vi utfordres og beveges.

Bård Bertelsen disputerte på universitetet i Agder 7. februar, og mottok blomster fra avdelingsdirektør Jan Ove Nesse på markering den 1. mars.

Avslutning

Fortsatt er det slik at dersom man strever i familielivet eller i parforholdet og ønsker et tilbud fra familievernet, da kan man selv ringe inn og med egne ord beskrive hva man ønsker å få hjelp til. Vi tror på viktigheten av akkurat dette! Noen kommer med klare bestillinger mens andre er litt usikre på hva de trenger hjelp til. Hos oss bruker vi tid sammen på å snakke frem det som er utfordrende, finne ut av hvordan vi skal snakke om det og hvem som skal delta i samtalene. Denne åpne inngangen tror vi er ganske unik for en spesialtjeneste som familievernet tross alt er, og er noe vi tror øker tilgjengeligheten vår og senker terskelen for kontakt med oss.

Parforhold og familieliv holder vi på med uavhengig om man oppsøker en hjelpetjeneste, og mange finner god nytte av ressurser som er tilgjengelige digitalt. I 2022 har direktoratet og etaten produsert podcaster og digitale kurs, og vi er stolte av at ansatte ved vårt kontor stadig forespørres å bidra. Vi vil gjerne være synlige! På forsiden av denne årsmeldingen er det et bilde fra kontorets deltagelse i paraden til Arendal på skeiva i september. Vi håper at vi også fremover kan være synlig på ulike arrangement og bidra til å sette søkelys både på betydningen av gode relasjoner, og også alminneliggjøre at det å leve sammen kan være strevsomt og at det ofte kan være viktig og riktig å oppsøke hjelp.

Ved starten av et nytt år er det en god ting å både se tilbake og å se fremover. 2022 har vært et innholdsrikt år og vi er takknemlige for alle vi har lært av og samarbeidet med, både klienter og andre instanser. Også fremover vil vi søke å være en relevant og tilgjengelig tjeneste for befolkningen i Agder og vi gleder oss til nye betydningsfulle møter i 2023!

Arendal, 20.2.2023

Ove Andersen
styreleder

Elin Okkenhaug Bratland
daglig leder

Vedlegg 1: Statistikk med kommentarer

Statistikken er hentet fra Bufetats journalsystem FADO

Saksmengde og ventetid de siste fire årene pr. 31.12.

	2022	2021	2020	2019
Antall henvendelser kliniske saker	753	724	619	784
Antall henvendelser mekling	<u>384</u>	<u>333</u>	<u>338</u>	<u>434</u>
Sum antall henvendelser	1.137	1.057	957	1.218
Antall kliniske saker med avtale	1.059	935	862	1.007
Meklinger med avtale	<u>366</u>	<u>320</u>	<u>302</u>	<u>427</u>
Sum antall saker med avtale inneværende år*	1.425	1.255	1.164	1.434
Antall konsultasjoner kliniske saker	3.534	3.530	2.724	3.346
Antall konsultasjoner i kliniske grupper	380	26	52	127
Antall konsultasjoner mekling	<u>556</u>	<u>684</u>	<u>561</u>	<u>871</u>
Sum antall konsultasjoner	4.470	4.240	3.337	4.344
Antall timer brukt i kliniske saker	3.873	3.697	2.883	3.531
Antall timer brukt i kliniske grupper i perioden	171	35	74	177
Antall timer brukt i mekling	<u>643</u>	<u>678</u>	<u>566</u>	<u>891</u>
Sum antall timer i perioden	4.687	4.410	3.523	4.599
Gjennomsnittlig ventetid nye kliniske saker (dager)	20	21	21	18
Gjennomsnittlig ventetid nye meklinger (dager)	18	18	17	15
Prosentandel som har fått tilbud om samtale innenfor fristen (hhv. 4 og 3 uker)				
Kliniske saker:	93,23	93,09	93,05	92,35
Mekling:	98,55	96,30	93,98	95,15

*Antall saker med avtale er større enn antall henvendelser, da dette tallet inkluderer pågående saker overført fra 2021.

Tabellen viser en økning i antall henvendelser totalt i 2022 sammenlignet med 2021, men en liten nedgang sammenlignet med 2019. Antall konsultasjoner i kliniske saker har økt, også siden 2019, og også antall timer brukt i hver sak, mens det er noe nedgang i konsultasjoner ved meklinger. Økningen i antall konsultasjoner i kliniske saker kan handle om at sakene har en større kompleksitet og krever et tettere eller lengre forløp. Det er en betydelig økning i antall konsultasjoner i kliniske grupper, da vi har hatt et bredere gruppetilbud i 2022 enn tidligere. Antall terapeutårsverk var noe lavere grunnet nedtrekk og sykemeldinger i 2021, mens det i 2019 og 2022 har vært relativt likt, slik at tallene er sammenlignbare. At tallene fra 2019 og 2022 er såpass like kan tyde på at antall henvendelser og konsultasjoner nå har stabilisert seg etter noen år med nedgang grunnet pandemien. Nedgangen i antall meklinger kan skyldes at meklerkapasiteten var lavere i 2022 enn i 2019. Når vi har vikarer inne pga.

sykdom eller permisjoner, går meklerkapasiteten ned da det kun er faste ansatte som mekler.

Type foreldremekling

	2022	2021	2020	2019
Utførte meklinger ekteskapslov	108	109	96	114
Utførte meklinger samboerbrudd	94	82	80	127
Utførte meklinger barneloven (foreldretvist)	116	101	102	134
Flytting	8	4	8	2
Sum utførte (avsluttede) meklinger	326	296	286	377

Tallet på utførte meklinger er lavere enn tallet på meklingshenvendelser og saker med avtale i tabellen over. Dette skyldes at flere meklinger ikke ble avsluttet innen 31.12.22. Det er en økning i antall meklinger sammenlignet med de to foregående år, men noe lavere sammenlignet med 2019.

Tidsbruk i avsluttede meklinger:

Separasjon /skilsmisse (Ekteskapsloven)	2022	2021	2020	2019
1 time obligatorisk mekling	71	62	54	59
2-4 timer frivillig fortsettelse	30	35	33	49
5-7 timer anbefalt fortsettelse	7	12	9	6
Sum	108	109	96	114

Samboerbrudd	2022	2021	2020	2019
1 time obligatorisk mekling	69	56	46	71
2-4 timer frivillig fortsettelse	20	24	28	52
5-7 timer anbefalt fortsettelse	5	2	6	4
Sum	94	82	80	127

Sak etter barneloven	2022	2021	2020	2019
1 time obligatorisk mekling	81	55	49	63
2-4 timer frivillig fortsettelse	29	38	46	56
5-7 timer anbefalt fortsettelse	6	8	7	15
Sum	116	101	102	134

Flytting	2022	2021	2020	2019
1 time obligatorisk mekling	6	3	2	2
2-4 timer frivillig	2	1	5	0
5-7 timer anbefalt fortsettelse	0	0	1	0
Sum	8	4	8	2

Tema i kliniske saker ved første samtale (det kan være flere tema i hver samtale)

Tema i % av antall saker	2022	2021	2020	2019
Samliv	37,94	38,79	38,26	40,75
Foreldresamarbeid	34,96	39,34	36,29	34,02
Andre familietemaer	38,75	36,59	42,20	44,11
Saker med barn og ungdom	9,35	9,35	10,84	10,61
Risikosaker	25,20	23,25	23,15	21,35

Denne tabellen viser at fordeling av tema i første samtale er forholdsvis lik de siste fire årene.

Hovedtema i avsluttede saker

Tema	2022	2021	2020	2019
Styrke parforholdet	159	99	153	171
Samspillsvansker	39	43	41	32
Samlivsbrudd i familien	20	18	17	20
Avklare / avslutte parforholdet	73	83	81	111
Sum samlivsrelaterte tema:	291	243	292	334
Barnets situasjon i foreldrenes konflikt	14	14	13	17
Samarbeide om felles barn (foreldre bor ikke sammen) - hvorav saker tilknyttet Barn ut av foreldrekonflikten	208	201	175	189
Bostedsavklaring/samvær	23	18	25	24
Sum tema foreldresamarbeid:	245	233	213	230
Foreldre- /barnrelasjon	39	36	44	46
Foreldrerollen	26	17	37	49
Barnets opplevelse av sin livssituasjon	17	21	16	15
Flergenerasjonsproblematikk	17	9	19	15
Kultur/ minoritetsspørsmål. Ikke registrert i 2015 og 2016.	-	1	1	1
Særkullsbarn og/eller ny familie	9	6	2	5
Sum familietemaer:	108	90	119	131
Sykdom/nedsatt funksjonsevne	7	6	7	7
Annen alvorlig hendelse	27	11	13	18
Fysisk/psykisk vold/sekstelt misbruk	41	20	32	24
Bruk av rusmidler.	4	2	0	4
Sum risikotemaer:	79	39	52	53

Denne tabellen viser hovedtema når saken avsluttes. Det kan her kun velges ett tema og det valgte temaet kan være et annet enn oppgitt tema ved henvendelse. Tallene her har holdt seg forholdsvis stabile, med noe nedgang i saker med hovedtema om parforhold og noe økning i saker med hovedtema foreldresamarbeid. Det har også vært nedgang i saker med hovedtema foreldrerollen. Dette kan handle om at kontoret nå ikke har tilbud om foreldrevei-

ledningskurs, og at en del av de som henvender seg for foreldreveiledning anbefales å benytte kommunale tilbud.

Særlige problemstillinger:

	2022	2021	2020	2019
Antall saker der foreldre har mistet omsorgen	5	3	7	8
Partnervold avdekket	93	78	74	83
Vold i foreldre-barnrelasjonen avdekket	46	32	60	50

Vi ser av denne tabellen at vi fortsatt har få saker med foreldre som har mistet omsorgen for egne barn. Dette er en ny oppgave for familievernet. Tallene sier oss at vi må jobbe mer med å gjøre dette tilbudet kjent. Når det gjelder avdekking av partnervold er tallene høyere enn tidligere. Når det gjelder tallet på avdekking av vold i foreldre-barnrelasjonen, skiller dette seg mest ut for 2020, der tallet var høyt tross nedgang i saker totalt.

Primærklientens alder i nye saker i %:

Alder	2022	2021	2020	2019
0-19	2,04	2,07	2,30	3,11
20-30	16,55	18,90	17,73	19,07
30-40	42,88	37,38	38,92	40,99
40-50	27,27	30,76	30,38	26,58
Over 50 år	11,26	10,76	9,85	10,25

Aldersmessig fordeling på primærklient har holdt seg forholdsvis stabilt over tid. At barn i liten grad er primærklient gjenspeiler at familievernet først og fremst jobber med familiere-lasjoner, og da er det som regel en voksen i familien som tar kontakt og blir registrert som primærklient.

Barns deltakelse

	2022	2021	2020	2019
Antall kliniske saker hvor barn har deltatt	98	91	86	113
Antall kliniske saker hvor barn er primærklient	14	15	14	21
Antall meklinger hvor barn har deltatt	42	65	52	72
Antall saker/ meklinger der barn har deltatt	154	171	152	206

Antall barn som har deltatt i kliniske saker og meklinger har vært relativt stabile, men med nedgang det siste året, særlig med tanke på meklinger. Dette kan handle om et økt antall komplekse meklinger hvor ikke det alltid er hensiktsmessig at barn deltar eller hvor foreldre ikke ønsker dette. Andelen barn som ikke har deltatt fordi de var for små har vært relativt stabil, så nedgang i barns deltagelse skyldes sannsynligvis ikke aldersfordeling.

Antall «drop-in-saker»

	2022	2021	2020	2019
	138	150	130	148

Drop-in tilbudet betyr at de som i første omgang trenger kun én konsultasjon, tilbys en slik time raskt. Vi ser at dette er et godt tilbud for mange, som også gjør at kan utnytte timer som blir stående ledig ved avlysninger.

Samvær med offentlig tilsyn etter barneloven

	2022	2021	2020	2019
Antall saker	3	10	5	7

Familievernet har siden 2010 hatt ansvar for tilsyn under samvær i henhold til barneloven § 43. Det har fra 2022 vært en endring i ordningen, slik at alle nye henvendelser om støttet tilsyn administreres av regionskontoret til Bufetat. Det er derfor kun noen saker fra 2021 som er fulgt opp også i 2022, og i 2023 vil alle saker følges opp regionalt.

Fordeling av kliniske saker mellom kommuner

Kommune	2022	2021	2020	2019
Arendal	553	486	449	526
Grimstad	178	159	154	183
Lillesand	56	58	56	45
Tvedestrand	68	44	49	63
Risør	50	45	53	52
Vegårshei	27	15	9	15
Åmli	7	10	13	15
Gjerstad	19	17	9	9
Froland	70	53	54	69
Valle	5	3	0	0
Evje og Hornnes	8	12	11	10
Bykle	3	4	3	5
Bygland	2	1	3	8
Birkenes	25	22	20	25
Iveland	2	3	2	4
Andre kommuner*	22	24	22	12
Sum	1095	956	907	1041

*Andre kommuner: av disse 24 sakene er 8 fra tidligere Vest-Agder. Resten fra forskjellige kommuner rundt i landet. Antall saker i denne tabellen er noe høyere enn i den første tabellen med saksmengde, da det her er inkludert alle saker som er jobbet med i 2021, samt henvendelser motatt i 2021 som har første avtale etter nyttår. Fordelingen mellom kommunene er relativt stabil.

Vedlegg 2: Oversikt over styret og ansatte

Styrets medlemmer og varamedlemmer pr. 31.12.22.

Ove Andersen, styreleder

Trine Syvertsen, nestleder

Torunn Tørå, styremedlem

Bente Pedersen, styremedlem

Stine Skelton, styremedlem, ansatte representant

Linda Norman Venaas, varamedlem for ansattes representant

Astrid Glimsdal, varamedlem

Tormod Stene Hansen, varamedlem

Heidi Elisabeth Kibsgård Paulsen, varamedlem

Lætif Akber, personlig varamedlem for Bente Pedersen

Fast ansatte 2022

Elin Okkenhaug Bratland, daglig leder. Klinisk sosionom/master i familieterapi

Ella Kopperud, klinisk sosionom/master i familieterapi

Stine Hjelle Skelton, psykologspesialist

Torbjørn Grestad, sosionom/familieterapeut/ master i familieterapi

Bård Bertelsen, psykologspesialist

Elin Karlsen, psykologspesialist

Tor Edland, vernepleier/familieterapeut

Mona Bele, barnevernspedagog /familieterapeut/ master i psykisk helse

Aleksander Henriksen, klinisk sosionom/master i familieterapi

Tone Lise Haraldseid, vernepleier/ master i familieterapi

Tove Heggdal, psykologspesialist

Anne Marie Zachariassen, kontorsjef

Linda Normann Venaas, konsulent

Ellen S. Valkvæ, konsulent

Vikarer i hel- og deltidsstillinger 2022.

Ann Kristin Naglestad, sosionom/ familieterapeut, vikar fra mai 2021

Christine Ødegård, sosionom/ master i familieterapi, vikar fra september 2022

Revisor: Statsautorisert revisor Yngvar Bratlid.